

SZERKESZTŐI IRODA:

Belkőzpontú 21. szám. (Postaépület) hová a lap szellemi részét illető

közlemények önmagukban

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Videkre postán, vagy helyben házhoz hordva

Egy évre 16 fr. Negyedévre 4 fr.

Félévre 8 fr. Egy hónapra 1 fr. 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat követő napokon.

Kéziratok nem adnak vissza.

Sorakozzunk!

A képviselő-választás közeledtével mindenfelé megindult a mozgalom. A pártok mindenütt alakulnak, gyűléseznek, jelölnek: szóval az egész vonalon már akcióba léptek a vezérek, tisztek és közkatonák — ki-ki a maga módja szerint.

A függetlenségi párt az ő rendületlen elhűségével áll ki a küzdőterre. Zászlójára a szabad, a független Magyarország van írva. Nem viszen a harczba aranyat, nem ezüstöt, hanem becsületet és igaz meggyőződést. Nem iger protekciót, hivatait, zsíros falatot, de megmutatja a hazafiság feladatait, hirdeti az igazság kultuszát, s arra törekszik, hogy minden protekcionál, minden hivatalnál, minden zsíros falatnál többre becsüljük ezt a hazát, és ezt a drága földet, melyet egy ezredévig minden idegen beavatkozás nélkül annyi vizsalytól tudott megvédeni egyedül a magyar.

A függetlenségi pártnak nincsenek szűkei, melyely a szabad választópolgárokat tettejükben lenyűgözzé, nem áll rendelkezésre a hivatalos apparátus, mely pressiót gyakoroljon a legszentebb meggyőződésre, hogyha már a csábítás, a mézes madzag és hízogó ígértetés csabos hangja a hazafiság erős páncéljáról visszapattant. Az ő részén az igazság van, mely erősebb minden hatalomnál; az ő részén a hit van, mely erősebb minden bölcsességnél; az ő szívében a honszerelmég, mely becsesebb a világ minden kincsénél.

A kormánypártnak már az első szava, — melylyel „szabad választás” nevezni magát — hazugság. Mert hogyan lehet az szabad, ki a saját dolgait nem tudja, nem meri önállóan intézni, ki minden intézkedéseit Bécs parancsára csinálja; minden tetteinél Ausztriára hallgat, s nem azt tekinti, hogy Magyarország érdeke mit kíván, hanem hogy a hatalomnak és a párturalomnak haszna legyen belőle.

A kormánypárt a választási küzdelmekbe nem mehet az igazság meggyőző erejével; hanem ott lesz a pénz hatalmával. Az ezüst szépen cseng: kinek a lelke eladja? Megvagyok győződve, hogy minden jó hazafi utálattal fordul el a Judás talléroktól. Jaj annak, ki egy pillanatnyi jóllakásért, — sűrűn tartó koplalást szerez.

A kormánypárt tizenegy év óta már a hazafianság politikáját. Hogyan lehet el hat tovább is, hogy ne akar. Hiszen a legegyszerűbb ember is látta már, hogy az egész rendszer: ámtás. Hogyan tanulhat e párt a hazafiságot a nemzét? Kit tud meggyőzni e párt arról, hogy ők uton halad? Bizonyára senkit. Hanem husos hazakait kitarja a rövid látók előtt, a kik elég meggondolatlanok, hogy rácsalljanak, mint madár a lépre.

Jaj a nemzethöz, mely saját erejében nem bíz, jaj a nemzethöz, mely hazáját idegen állam oldalához fűzi és elég gyáva azt hinni, hogy szabadon állva elragadják a hullámok. Annak a nemzethöz nem lehet hite, nem lehet jövőben bizodalma.

De hála a magyarok istenének még a mi nemzethöz szívvel a hitet nem tudták kőlni, har évtizedek óta foly a harc az irtó haboru. Maga a kormány párt elől mindenütt s meg büszke e nemzetűrt művere. Még továbbra is harczol a gázskodik hatatához, melylyel lassan, de biztosan vezeti a nemzethet a megsemmisülés örvénye felé.

Minden rendű és rangú hivatalnok már mozgósította, hogy a választásoknál többségre jusson. A hol nem használ a szép szó, ígértetés (de semmit sem adás) vesztetés, — ott használhi fog az erőszak. Maholnap a fiaink nem bélyeget vizitál, a zsandár nem bűnös kutat, a readór nem a rendűt ügyel, hanem a békés polgárt akaratlyozza meg, ha az függetlenül akar gyakorolni jogait.

Ime ezek a kormány eszközei!

Ezekkel igyekeznek magát feltölteni a hatalom polozára, melyre való jogát már régóta eljátszotta.

Hiszen mit tett a mi kormányunk a nemzethöz? Annaira nem tett semmit, hogy utoljára is, maga a társadalom kezdett szervezkedni az önvédelmi harczra. A kormány az alatt is Ausztriával kacérkodott, mialatt az idegen nemzetségek szépen rántottak a nyakunkra. A társadalom alakította meg az „Erdélyi Közművelődési Egylet”-et, hogy ennek védelmé és segítségével megtarthassuk a vért, a mi a mi vérünk, a húst, a mi a mi húsunk.

Magyarország három virágzó városát tette semmivé a tűz s a kormány kegyeskedett megengedni, hogy az általa annyira kiszivattyúzott szegény nemzét összeadott filéirevel segítsen rajtok, míg ő tétlenül hallgatott.

Hanem mikor arról volt szó, hogy a hadseregnek, melybe a mi fiainkat is elhurcolják, de a mely tőlünk teljesen idegen, nyelvben és szellemben egyaránt — milliókat dobjunk ki: akkor a mi kormányunk sietett azokat a milliókat kidobni és újabb milliókat megszavaztatni.

Támogathatja-e szavazatával ezt a kormányt az, a kinek szívében és ereiben honfíyer kering? Bizonyára nem! Pedig most is, mint eddig, mindent elkövetnek a kormány matadorai, hogy kiderítsák azokat — nem a bizalmat (mert arra nincs hatalom) hanem a votumot.

A mi polgártársaink legyenek ébren. Ne hallgassanak a hitegetésre, hanem kövessék lelkiismeretük szavát, mert az vezet az igazsághoz.

Máris úgy halljuk, hogy többeket körülvettek. Újra fújja a kormány szélhámos kortesei a régi nótát, újra zavarják ideitlen ígértekekkel a becsületes polgárok fejét; de a nép, melyben a nemzét bizalma van, nehegyen ezeknek tovább is s ne növelje saját vérével nagyobbra a kormányt, ezt a százkaru polypot, mely csak az ország élet-erejét szívja ki.

Elég időnk volt tanulni a saját kárunkon!

Kolozsvár független polgárai! Most megint a „Lomb” legelővel hitegetnek titeket. Hitegetnek már hat esztendő óta. Ki hiszi el azt, hogy a hetedikben oda adják? De ha úgy volna is, kinek elsőbb bármiféle legelő is, melyen legelőbb a barmai élhetnek meg, mint a hazája, melyben nemzete boldog lesz; az a nemzét, mely hazájának egy szabad, önálló és független Magyarországot nevez!

Erre kell törekednünk polgártársak, mert csak így lehetünk egy boldogabb hazának boldogabb fiai.

Politikai hírek.

A országgyűlési képviselőválasztások a belügyminiszternek legújabb keletű rendeletével a június 17-től június 26-ig bezárólag terjedő időszakra fognak kiírni.

Az országgyűlési függetlenségi negyvennyolcas párt szerda esti értekezletén Irányi Dániel elnök visszapillantást vetett a párt három évi működésére; a párt büszke önértékeléssel, teljesített kötelesség öntudatával tekintet vissza a „lefolyó” három esztendő parlamenti küzdelmeire, a melyekben sikra szállt a függetlenségi elvekért s buzgó, lelkiismeretesen teljesítette a kormány ellenőrzésének kötelességét. Elnöksége, letelelével köszönetet mond azért a támogatásért, a melyben a párt tagjai őt, mint elnököt, folyton részesítették. Komjáthy Béla a párt nevében mondott köszönetet Irányinak a párt ügyeinek tapintatos, lelkiismeretes vezetéséért. A párt ügyeit, mátlól kezdve a végrehajtóbizottság fogja intézni, a melynek elnöke szintén Irányi Dániel, a ki a választási mozgalmak alatt állandóan a fővárosban lesz.

Husos fizekek. Szerdán este minisztertanács volt a kormányelnök palotájában. Azt beszélték meg, hogy a jelenleg lefolyt országgyűlés tagjai közül kit minék

nevezzenek a. A hivatalos lap, már a közlekedőből fogja hozni a kinevezéseket s akkor a világ is megtudja minő érdemeket szolgáltattak a „szabad választás” kormányának 12 ik évében.

A király szava.

A trónbeszéd, melylyel a király tegnap délelőtt a budai királyi lak dísztermében az országgyűlést befejezte, így hangzik:

Tisztelt urak, főrendek és képviselők, kedvelt hűveink! Midőn önöket három év előtt e helyről először üdvözöltük, bizalmunkat fejeztük ki az iránt, hogy, követve az előző országgyűlések példáját, önök is ernyedetlen szorgalommal fognak teendőikben eljárni.

Örömkre szolgál kijelenteni ma, hogy ezen bizalmunkban nem csalakoztunk.

Nem volt ugyan lehetséges mindazon kérdéseket megoldani, melyeket azon alkalommal jeleztünk, de megoldott azok közül mégis sok és a mellett számos más nagyfontosságú törvény is alkotott.

A főrendiház újra szervezése megtörtént és nincs kétségünk az iránt, hogy az, jelen alakjában törvényhozói teendőit teljes buzgalommal fogja a trón és a magyar állam érdekében teljesíteni.

Az országgyűlések tartama meghosszabbított és így az újra választandó képviselőház több nyugalommal fogja elintézhetni a megoldatlanul maradt fontos kérdéseket.

Az államtisztviselők nyugdíjazási ügye méltányosabb alapon szabályozott; a vízjog újra alkotott s ez által is egy nagy hiány lett pótolva; a felső Duna szabályozása törvényhozással biztosított és általában az állami élet minden terén fontos alkotások létesítettek.

A viczinális vasutak nagymértű fejlődése és az állami szempontjából oly fontos munkács-tyri vasut-kiepitése által a vasuti hálózat nagymértűbővelettel s a törvényhatósági, a községi s a fegyelmi törvény átdolgozása által a közgazdasági javítása eszközöltetett; az oly fontos egészségi ügy érdekében ujabb is czél szerű törvények alkotottak; az ország kulturális érdekei az előbb meghozott törvények sikerítésére szükséges pénzügyi áldozatok által előmozdítottak; az országos általános kiállítás a megalkotott törvény alapján, áldozatkészségük folytán fényes sikerrel jött létre; a polgárosított magyar határvidékek fennállott házközösségi intézménynek megszüntetéséről szóló törvény által a magyar állam ezen és többi részei között fennállott jogi különbségekből ismét egynek elenyésztesése kimondott; általában a jogszolgáltatás terén ha a nagyobb szabású alkotások csak előkészítettek is, számos, a gyakorlat által beigazolt hiányok pótlását eszközöl törvény hozott; a véderő tagjainak özvegyei és árvái is a törvényhozás áldozatkész jóindulatának vették bizonyítékát.

Mindent itt felsorolni, a mi ezen országgyűlés tartalma alatt történt, nem lehet. Midőn egybírart sajnálatunkat fejezzük ki a fölött, hogy részint a közbejött közgazdasági és világesemények miatt, részint az állami fejlődés gyorsítása vágyának befolyása alatt nem sikerült az államháztartás egyensúlyának helyreállítása felügy mint ohajtottuk volt, folytonosan haladnunk, — ugyanakkor igaz örömkre szolgál elismerésünket és köszönetünket fejezni ki azon hazafias áldozatkészségért, — melylyelezen nem kedvezően alakult pénzügyi helyzet dacára a trón és monarchiának biztonságáról gondoskodtak.

A népfelkelésről szóló törvény tetemesen emelte monarchiánk véderőjét, azon lélekemelő egyhangúság pedig, a melylyel rendelkezésre bocsátottak azon összegeket, melyek a vésszel fenyegetni látszó külpolitikai helyzet közepette monarchiánk védelmének biztosítása érdekében voltak szükségesek, kétségtelen bizonyítékát szolgáltat annak, hogy míg velünk együtt önök is a béke, megőrzését ohajják, addig, ha ez bármikor nem volna lehető, minden fia szeretett Magyarországnak vérével és vagyonával készen állana, hogy megvédi a trónnak, monarchiának és abban az édes magyar hazának érdekeit.

Ez áldozatkészségben és azon tényben, hogy a monarchiánk két állama között időnként újabb egyezséggel rendezendő kérdések barátságosan megoldattak, nagy támaszt nyerne nekünk, hogy a jó viszonyt, melyben ma az összes hatalmakkal állunk, sikerrel és növekedő reménnyel folytathassák arra irányított működésüket, hogy életérdekeink teljes megóvása mellett, a béke továbbra is fentartható legyen.

Fogadják önök meleg köszönetünket ezen hazafias működésért és általában buzgó fáradozásaiért.

Fogadják és vigyék küldöiknek őszinte királyi üdvözlétünket.

Ezzel a jelen országgyűlést berekesztetnek nyilvánítnak.

Az országgyűlés berekesztése.

Budapest, máj. 26.

Az országgyűlésnek ő Felsége által beárása a sokott ünnepélyességek között folyt le ma délelőtt Budán.

Az ünnepélyesség nyoma az utcákon még pedig a pesti oldalon a lánczhidőnél is észrevehető volt. A képviselők nem nagy számmal jelentek meg az ünnepélyes beárára.

A főpapság sorában ott volt Haynald Lajos kalocsai érsek, Zalka győri püspök, Vaszary Kolozs pannonhalmi főpát, továbbá néhány k. k. püspök. A főrendiház tagjai közül br. Sennyey Pál elnök vezetése alatt sokan jelentek meg.

Pontban 11 órakor jelent meg ő Felsége lovas tábornoki egyenruhában, a szokásos kísérettel a trónteremben, hol már reá az egybegyűlték várakoztak. Gr. Széchenyi Gyula főajtónálló jelenté a király jöttét. A főrendiház és képviselőház tagjai hosszan tartó eljenzéssel fogadták az uralkodót, ki igen jó szímben van.

Ő Felsége a trónra ülve feltette a kapogot és felolvasta a trónbeszédet, mely csak a végén, ott hol a trón és hazavédelméről van benne szó, keltett élénkebb eljenzést.

A királylyal szemben, még a trónbeszédet olvasá, Sennyey Pál br. a főrendiház és Pechy Tamás, a képviselőház elnöke, állott; jobbról a főpapság, balról a miniszterek, kik mindnyájan jelen voltak. Baros Gábor, Fabiny Teofil és Fejérváry Géza br. miniszterek már az ünnepélyességén viselték az ő Felsége által nekik ajándékozott vaskoronarend nagyszalagját.

A trónbeszéd után ő Felsége eljenzéstől kísérv a kápolnába ment, hol Haynald Lajos bíbornok-érsek tartá a hálaadó Te Deumot.

Ezzel az ünnepély véget ért.

Partélet.

A nagy ajtai kerület választó polgárai Pünkösöd első napján d. e. II órakor Baróthon a képviselő választás ügyében értekezletet tartanak.

Visszaautasított megfiszteltetés. Az alábbi nyilatkozatot vettük, mely élénk világot vet arra, hogy a magát szabadelvűnek nevező párt, hogy él vissza a választó polgárok szabad választási jogával és hogy erőszakolja reá a bizalmat olyanokra is, a kik épen nem kérnek belőle. A jellemző nyilatkozat így szól:

„A Solnok-Doboka” heti lapban bámulva olvastam, hogy e megye szabadelvű párt gyűlése által a központi igazgató választmányának egyik tagjává lettem megválasztva jelenlétem és megkérdesztelésemen kívül. Mivel én e sajátságos módon nyert megfiszteltetést sem nem kerestem, sem nem

Kiadó. Hivatal: Kolozsvár, Belkőzpontú 33. szám: me az 1887. évi

HIRDETESI DIJAK

Egy cztiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Ny. lttéri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

ohajtoztam sem nem vártam, tehát azt határozottan visszautasítom és el nem fogadom. Kijelentvén azt is, hogy ezen soidant szabadelvű párthoz absolute nem tartozom, és annak infallibilitási dogmáit bizony nem vallom. Czege 1887 május 24-én gróf Wass Ádám.

A Budapest IV. kör. belvárosi függetlenségi és 48-as párt intéző bizottsága e hó 24-dikén esti 7 órakor Irányi Dániel, mint az országos végrehajtó bizottság elnöke, igen nagy mértékben elítélte a párt ügyelvű képviselő-jelöltje, dr. György Elek érdekében a lehető legnagyobb munkásság és legzselebb körű mozgalom megindítása.

Márosvásárhely sz. kir. város I. és II. kerületének függetlenségi párti képviselői Ugron Gábor és Lázár Ádám pünkösöd harmadnapján fogják beszámoló és programbeszédüket megartani, a mikor is újabb jöltetni fognak.

A Bodajki kerületben Mészáros Lajos függetlenségi párti képviselő június 5-én tartja beszámolóját.

A mosonyi kerületben Solvarek Gyula, a ki legutoljára függetlenségi párti állású volt, most kormánypárti programmal készül fellépni.

Egerben Szederkényi Nándor függetlenségi negyvennyolcas párti képviselő május 30-án mond beszámolót.

A Gyöngyös-patai kerület 48-as függetlenségi pártja e hó 15-én Gyöngyös-Püspökben tartott értekezletén Kürthy Sándor képviselőt a jövő képviselőválasztásra jelöltti egyhangulag fölkeríté, mit ő elfogadott. Kürthi Sándor beszámoló beszédét Hatvanban e hó 28-án d. e. 9 órakor fogja megtartani.

A zórávicsai kerületből Gyurgyevich Adolf vezetése alatt küldöttség járt ma Vizsolyi Gusztávnál a kormánypárti klub elnökénél, s őt megkínálta a jelöltséggel. Vizsolyi, a ki most Erdélyben van megválasztva, a jelöltséget elfogadta. Az oravicai kerületet most Wodianer Albert báró képviseli, a ki a főrendiházban fogja elfoglalni helyét.

A battonyai kerület másodkelt ellenzéki képviselő-jelöltjé Glacz Antal dombegyházi földbirtokosi léptette fel. A battonyai függetlenségi párt jelöltjéül Múlek Lajost kiáltotta ki.

Ujvidéken a szövetségzett ellenzéki pártok jelöltje Mocsári Lajos püskösdi vasárnap tartja programbeszédét.

Katonatiszti botrány.

A magyart betyár-nyelvnek szidalmazó Wieser Emil főhadnagynak s a magyar hazafias érzülete miatt fogságba került Tegze Ferenc tartalékos hadnagynak esete élénken foglalkoztatja a kedvelőket. Egy újabb láncszeme ez a Saemann, Londi, Göczel, Rüstow s Dienstl s egyéb hasonló, s úgy látszik, addig míg közös hadsereg lesz, soha véget nem érő eseteknek.

Wieser Emil főhadnagyról vonatkozólag, a ki magyar államterületen magyar ezred legénysége előtt piszkolta a magyar államnak nyelvét a „Wer kann hier betyarrish sprechen?” szavakkal, az „Egyetértés” a következő jellemző sorokat kapta:

„Midőn a lapokban a csakugyan „magyarfaló” főhadnagyról tetteit olvasom, nem hagyhatom felemlelté nélkül azt az esetet, mely egyéves önkéntes koromban 1883 — 4 ik évben rajtam esett meg a nevezett főhadnagyról, ki akkor még csak hadnagy volt. Egy tikkasztó júniusi napon a Rákoson végeztük a gyakorlatot. Pihenő lévén, e rövid pár percnyi időt nem arra használtuk, hogy leüljünk, hanem, hogy a víz után kapkodjunk, ugy esett meg rajtam is, s a fegyverem e talongás közben leesett, mit azonban és revett a nevezett főhadnagyról az akkor hadnagy ur is, s dacára annak, hogy saját költségemen szolgáltam, ki ha hibát ejtettem volna a fegyveren, ugy meg is terítetttem volna azt szó nélkül, mégis a hadnagy hozám ugrott s török szakadtából így ordított reám: „Du Händelfanger, du Kossuth kutya, du Deák Ferencz, du magyarische betyár” stb. — azt hiszem e szavak — s becsületemről mondhatom, hogy ezek voltak — eléggé bizonyítják a most megtörtént mellett is Wieser ur hazafiságát. Nevetem felesleges kitenni, mert ugy is reám ismer a lapokból e szavak után a tisztelt főhadnagyr ur.”

Tegze Ferencz, a derek hadnagy, a kinek volt bátorsága tisztársai előtt kifejezést adni a magyar nyelv gyálázása felé, való felháborodásának, még mindig fogságban van. Tartalékos tisztek, ha szabadságot kapnak, azt rendesen magánlakásukon, de nem a kaszányában töltik ki. Tegze Ferencz nem így bántak. Őt a kaszányában helyezték szabadságba, még pedig úgy, hogy az a vizagálati fogság jellegével bír, mert senkit sem éresztene hoz-

Kolozvart 1887.

zár. Arról sem lehetett értesülni, hogy hangzik az ellene emelt vád.

Tegye Ferenc szatmári születésű, 26 éves fiatal ember, a polgári életben a kereskedői pályán van. Unokatestvére Markó Albert fővárosi nagykereskedőnek a tőzsdetanácsosnak s a Markó és Weyden cégnek van alkalmazva. Mint szolid, csendes, szerény magaviseletű fiatal ember ismeretes. Wieser főhadnagynak magyarellenes kifakadásai már bevonulása óta bosszantották; kisdíszai még négy nap előtt is csillapították őt, kérék: tölje el békén a gyakorlati idejét még hátralévő egy pár napot. E hó 28-án telik le a négy hét, a melyre behívták. Tegye Ferenc 28-án azonban aligha szabadul ki az egyenruhából s a fogságból, mert most az ismert osztrák katonai „igazságszolgáltatás” kezében van.

Az egyetemi ifjúság a Wieser-ügyben gyűlést tart. Két joghallgató Török János főkapitánytól járt az engedély kikészítése végett, a melyet a főkapitány meg is adott, azzal a feltétellel, hogy az ifjúság tartozik gondoskodni arról, hogy a tüntetés ne terjedjen ki az utcára.

A torda-aranyosi gazdasági egyesület közgyűlése és még valami.

Torda, máj. 25.

Nem hiszem, hogy létezzék gazdasági egyesületünkhez hasonló más olyan egyesület, a melyik a közönség részéről nagyobb részvétellel találkozna, mint ez a mi kisváros, de nagy és nemes özőklők bíró egyesületük: a „torda-aranyosi gazdasági egyesület.”

A már 15 éves múlttal bíró egyesület életében bizony nagyon ritkák voltak a gazdasággal foglalkozó közönség részéről megvárható pártfogás és érdeklődés tekintetében az u. n. „mosolygó idők,” a mikor az egyesület elmondhatta volna magáról: kezdek egy kissé már erőre kapni, s így remélhetem, hogy a hatáskörömhöz tartozó területen a közgazdasági élet fejlesztésére mind azt megtehetem, a mit meg tennem kell és szükséges. Az egyesület e képpen soha sem szólhatott önön magáról; mert hasztalan volt meg benne a tenni vágyáshoz az akarat, ha nem volt meg az erő, a melyet csak a gazdasági közönség tömeges pártfogása hozhatott volna létre egyedül.

Azonban ezen siralmas szavaim nem azt teszik, hogy mert hiányzott az anyagi pártfogás (legalább nem oly mérvben nyilvános az, hogy az egyesület, magasztos özőklét tekintve, bár a szerényebb igényeket is kielégíthette volna!) az egyesület azért is igyekezett volna, erősebb mértékben minden lehető meg tenni célja elérése végett. Igyekezett! Tett! Működött! S igyekezni, tenni és működni fog bizonyára jövőben is azon reményben, (s e nélkül is ha úgy kell lenni!) miszerint közgazdasági életünk fejlesztésére hivatott gazdasági egyesületünk jövőben bár nem fog többé a mostoha gyermek sorsában részesülni az édes apa részéről. Hiszen az édes apának (megyei közönségünknek!) édes gyermeke „a torda-aranyosi gazdasági egyesület.”

Ezt a pártfogást, támogatást az egyesület megérdemli özőklét és feladatánál fogva, mert özőklé: a mezőgazdaság minden ágának kifejtésére, gyarapítására társasági uton, közös erővel törekedni; a végből munkásságának tárgyát képezik: a) a földművelés és mezőgazdaság; b) az erdőgazdálkodás; c) a szőlőművelés és borszat; d) a gyümölcsöset és haszonkertészet; e) a gazdasági

állattenyésztés; f) a méhészet; g) és a marjóság tenyésztés.

Az egyesületnek pedig anyagi és erkölcsi tényezőinek gyarapodásával szándéka a gazdasági ipar más ágait is befoglalni működése körébe, addig azonban körül írt programja határain túl nem léphet.

Ily feladatokkal szemben azt hiszem, nagyon is indokolt lenne a nagyobb és tömegesebb támogatás is, tekintettel arra, miszerint csak e nagyobb és tömegesebb pártfogás által juthat az Egyesület a jelzett feladatok, teljesíthetőségéhez.

Ezen szükséges bevezetés után körjünk reá a gazdasági egyesület f. hó 24-én megtartott közgyűlése rövid ismertetéséhez.

Az egyesület alelnöke Szentpáli Ignác a 12 tagból álló közgyűlést megnyitván, felhívta az egyesület tevékeny tiktárát, dr. Wolff Gyulát a múlt évi egyévi élet képét feltüntető tiktári jelentés előterjesztésére.

A tiktári jelentés szerint a múlt évi is a zajtalan munkálkodás évi közé sorozandó. Tartott az egyesület a múlt évben egy közgyűlést és 3 választmányi ülést, a melyen 98 határozatot hozott. Az egyévi közgyűlés anyagi eredményére sem lehet panasz. Elárúttatott 1240 darab gyümölcsfa cseméje és 3104 darab gyökres szőlő 408 ft 98 kr értékekben; gyümölcsből és más terményekből befolyt: 200 ft 67 kr. Kiadatott a kert művelésére és fenntartására összesen 522 ft 37 kr és így bevételi többlet 77 ft 28 kr.

A kolozvári tenyészállattartás díj-jaihoz az egyesület is 12 darab aranyall járt, mely a megyénk területéről jelentkező kiállítóknak lettek odaítélve.

A könyvtár részint adományok, részint vásárlás útján tetemesen gyarapodott.

A helyeslőleg tudomásul vett tiktári jelentés után, előterjesztette tiktár az egyévi zárszámadást, mely szerint a múlt évben 1133 ft 01 kr, kiadás 685 ft 35 kr. Az egyévi vagyon pedig tesz az év végével készpénzben 6854 ft 42 kr. Ezenkívül alapítói kötvények 1800 ft; az egyévi faiskola 2 és fél hold minden felszereléssel, egy Lucas-féle gyümölcs aszaló és az egyévi könyvtára.

A f. évre előirányzott költségvetés szerint előirányzatot foderet özimen 800 ft, szükséglet özimen ugyanennyi. Eekután a közgyűlés az eltávozt és tisztelt leköszönt br. Kemény György helyett az egyesület új elnökéül gr. Bethlen Géza főispánt választotta meg; az eltávozt régi elnök érdemeinek jegyzőkönyvi elismerés mellett öt tiszteletbeli elnöknek nyilvánította ki. Az elhalt pénztárnok helyett pedig új pénztárnokot Valits Ödön választotta meg.

Megemlítem, hogy a közgyűlés a folyó évben Deesen tartandó erdélyi gazdák vándorgyűlésére a torda-aranyosi gazdasági egyesület képviselőül Valits Ödön, Betegh Ferenc, gr. Bethlen Bálint és Simó Béla egyévi tagokat jelölte ki.

Elhatározta továbbá a közgyűlés, hogy ha az idei tenyész állattartás Kolozvárt fog megtartani: a megyebeli gazdák által kiállítandó tenyész állatok díjazására a 12 arany jutalmat újra meg fogja adni.

Végül a közgyűlés több az egyévi pénztárnoka által az egyévi vagyonát érdeklőleg tett indítványt fogadott el.

Tudósításomat azon óhajattal zárom be: adjon az a Torda-aranyosi gazdasági egyesületnek szebb és virágzóbb jövőt, mint a milyen a múlt volt! ... N. A.

E. M. K. E.

Uj gyűjtők.

Dósa Imre bírtokos (Kocsér) 9674 számú ivén hat évre 10 fttal rendes tagnak iratkozott gyűjtő maga; Pártoló tagok: Majarszky Vilmos jegyző, Dósa Pál bíró, Kányó Pál II. bíró, Lóci Ferenc pénztárnok, Rvai Ferenc Kántortanító, BátorJózsef bírtokos, Csizmadia Gergely bírtokos, Halász Mihály orvos, Ábel István fogadós 1—1 fttal Kocsáról, egy tarok-társaság 3 évre 3 fttal; ugyanazon társaság adománya 40 kr. A befizetések fejében gyűjtő 23 ftt 40 krt küldött.

Jeszenszky Tivadar bírtokos ur 7800 sz. pótvén tag lett: Jeszenszky József tanuló 6 évig évi 1 fttal, Jeszenszky Tivadar bírtokos Ibafa (Baranyam.) évi 2 fttal, Jeszenszky Tivadaré szül. Botha Janka évi 2 fttal.

Kovács Nándor áll. nyomdai ellenőr ur 6014 számú ivén évi 2—2 ftt kötelezett séggel rendes tagoknak iratkozott: E. Kovács Aladár orvos növedék, Nitse Győző joghallgató, Lukács Lajos bkari hallgató, Wufka Ernő technikus, Tárnó István orvostanhallgató, Gahanschek Gábor bkari hallgató, Bozók János orvostanhallgató Budapestről.

Ádám László u. körösi polgármester ur 2394 számú ivén rendes tagoknak iratkozott: Ádám László polgármester, Fitos Vilmos főkapitány, pártoló tag Molnár Gedeon főjegyző évi 1 fttal; a nagy-körösi lakók adománya 23 ftt 40 krajczár.

Sálikároly k. bíró 2697. sz. ivén Szeghalmon pártoló tagoknak iratkozott: Sálikároly k. bíró, Sálikároly k. aljbíró, Branyiczki László k. bírósági írnok, Sárrety János ügyvéd, Dapay Kálmán orvó, Gál Ferdinánd regalebérő, Dr. Sailer Vilmos ügyvéd 1—1 fttal, Christó Sándor 1 fttal adakozott. Gyűjtőtől a lefizetett tagdíjak özimen 10 fttal vettünk.

Szondy Mátyás törvényszéki bíró kinek jóindulatát eddig is több ízben tapasztalta egyesületünk — legújabbban Szabadkáról 11 rendes tagot szerzett s 38 forintot küldött a befizetések fejében. Aláírtak: Sekilling Kálmán tszéki bíró évi 2 fttal; Ringhoffer Lajos kir. alügyész évi 2 fttal; Csernyus Zsigmond b. végreh. évi 2 fttal; Kiss József törvényszéki bíró évi 2 fttal; Safary Kálmán tszéki aljegyző évi 2 fttal; — dr. Békeffy Gyula ügyvéd évi 2 fttal; Vadnay József tszéki aljegyző évi 2 fttal; Birkás Lajos tszéki jegyző évi 2 fttal; Graff Károly törvényszéki bíró évi 2 fttal; dr. Pertics József ügyvéd Jó Gusztáv kereskedő 10—10 fttal hat évre.

Lo v a s s y Ferenc ur Nagy Szalon-tól adomány özimen 21 ftt 30 krt küldött. Ez összeghez járultak: maga gyűjtő ur 10 ftt, Trajanovics Antal 1 ftt, Lipsey András 60 kr, Matula Gyula 1 ftt, Weiszbrun Ádám 50 kr, Sarkadi Károly lakatos 1 ftt, Lövy Jakab L. és társa 1 ftt, Szentmiklósy András és 50 kr, Mercsa István 1 ftt, Tóth Lajos kovács 70 kr., Czinczár Mór 1 ftt, Steiner Ferenc 1 ftt, Schilling Ferenc 1 ftt, Piacsek István mézárós 1 fttal.

Lositz Vilmos kereskedő Bzdánról (Bács-Bodrogm.) adományké 7 fttal küldött. Adakoztak: Bosnyák János kősz. jegyző 1 fttal; Loschitz Ignác keresk. 1 fttal; dr. Goldschmidt orvos 1 fttal; Biel József keresk. 1 fttal; Navák Simon keresk. 1 fttal; Loschitz Vilmos 2 fttal.

Színházézés Párisban.

A párisi „Komikai opera” tegnapelőtt este kigyuladt előadás közben.

Előadásra „Mignon” volt kitzva, mely előtt Adamnak „Chalet” című egyfelvonásos darabját adták. 9 órakor, midőn az egyfelvonásos darab után befejezték a Mignon nyitányát, kilépett a rendező, s jelentette a közönségnek, hogy a színház ég. Szavaira óriási rémület és zavar támadt a nézőtérben.

A közönség rohant a kijárásk felé; de már a következő pillanatban a függöny kitört a lángok, s a suffiták és a színpad egy lángtengert képeztek. Nem sokára a tető is kiütt a tűz, s a boulevardon járkálók rémülten kiáltottak: „Az opera comique ég!”

Avész színelőny roppant néptömeg gyűlt össze. Ugy látszik, hogy a közönség nagy részét sikerült megmenteni. Eddig — esti tíz óra — tizenöt halott van és husz sebesült, valamennyien színesek, kardosok.

A színház be van ékelve lakóházak közé; a színpad nagyon szűk. Azok a kóristák, a kik a színházból kimenekültek, rémülten beszélték, hogy bent az öltözőkben még sok társuk van. A tűzoltók úgy húzták ki nagy részüket félholtan az öltözőkből és a lakásokból.

A meztési munkálatoknál a tűzoltók nagy hősiességet fejtettek ki, s a rendkívül izgatott tömeg minden ilyen mozzanatát a mentének tapssal fogadta. A tűz állítólag egy lámpa meggyuladt ernyőjétől támadt és terjedt el. A táncosnők és choristának főleg öltözélelűt ugrottak ki öltözőik ablakából az utcára. Nehányan az épület kiálló csúcsain megakadtak. A „Figaro” és a „Gaulois” szerint 19, az „Intransigant” szerint 80, a „Cri du Peuple” állításának megfelelőleg 200 ember halt meg a karzat nézői közül. A tűzoltóság nagyon későn érkezett. A három millióba került opera ma romhalmazz.

A tűzveszélről a táviró iroda a következőket jelent:

Páris, május 26. Az „Opera Comique” égése alkalmával, a mennyire tudva van, 6 személy meghalt és 12 megsebesült és pedig leginkább annak következtében, hogy az ablakoknál kiugrottak. Különbön attól tartanak, hogy több nő és néhány néma szereplő a házat nem hagyhatta el. A tűzoltóság a felső emelet alakjain keresztül számokat mentett meg. A szomszéd házakat megvédték.

Páris, május 26. A hírlapok szerint az „Opera Comique” égésének eddig tudvalevőleg áldozata 19 halott és körülbelül 60 sebesült. Az utóbbiak között van számos tűzoltó és rendőr. Azonban attól tartanak, hogy még több halottat fognak találni az omladékok alatt, melynek eltakarítását holnap előtt elkezdni nem lehet. A színház teljes szét van rombolva, a szomszéd házak megmentettek.

Páris, május 26. — A tűz áldozatait úgy látszik legnagyobb részben a roppant tolongásban összenyomták, úgy, hogy ennek következtében fulladtak meg, egy szemtanu

állítás szerint a földszint és a páholyok közönsége elmenekült, de a karzatokon és a színpadon levők nem bírtak egyhamar kijutni. Sokan fölmenekültek a színház tetőjére, s onnan részint kötélben becsúszottak le, részint leugrottak, — s ezek leggyönyire összezsúrták magukat. A sebesültek közül mintegy 50-et egy közeli gyógyszer-tárba vittek, s ott részesítették őket az első ápolásban. A színesznők rendkívüli bátorságot tanúsítottak.

Páris, május 26. A színház égés áldozatainak száma sokkal nagyobb, mint látni lenni, mint azt eredetileg hitték. 9 órakor 5 halott hűstak ki az omladékokból. A negyedik emeletről kötélben lebecsúztak alant a tűzoltók vették át.

Előfizetési felhívás!

Junius 1-én új előfizetést nyitunk a „Kérjük azon t. előfizetőinket, kik nek előfizetésük lejár, hogy azt mihamar megújítani sziveskedjenek.

Az Ellenzék előfizetési ára:

Egész évre	16 ftt
Fél évre	8 ftt
Évnyedre	4 ftt
Egy óra	1 ftt 50 kr.

MINDENFELE.

Kolozvár, május 27.

— **Előkelő írók és művészek** jönnek ünnep másodnapján városunkba. Írók és művészek társaságának egy küldöttsége jön megbeszélni a megállapított feltételeit annak a nagy kirándulásnak, mely a főváros írói és művészei részéről a pályán Erdélybe tervezettik. Pulezky János, Komocsi József, P. Szathmáry Gyula, dr. Várady Antal, Szana Tamás, Arany Emil, Szahner Antal, Sziklay János, Berecz Károly, Mezei Ernő, Aigner Lajos, Fekete József, Kodolányi Antal, Bosnyák János, Hevesi József, dr. Arányi Miksa, Dolány Gyula stb. vannak eddigig érkeztek, melyek lentve. A társaság ünnep első napján Váradon fogadtatik. Itt díszeladás lesz a teletőkre a színházban, bankett a Római korban és a Püspök-túrdoban. Nagy Várdról — felszaporodva az ekkor rendezendő kirándulásra — a Püspök-túrdobon. Nagy Várdról — felszaporodva az ekkor rendezendő kirándulásra — a Püspök-túrdobon. Nagy Várdról — felszaporodva az ekkor rendezendő kirándulásra — a Püspök-túrdobon.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter, jegyzőké: a zilahi kir. törvényszékhez Mayer Ferenc kolozvári gyakorló ügyvéd; a gyula fehérvári kir. törvényszékhez Pap Emil abrudbányai kir. bírósági jegyző; aljegyzőké pedig: a nagyvárad kir. törvényszékhez: gróf László Miklós ottani; a nagy-somkuti kir. bírósághoz: Székely Sándor ugyanottani; a segvár kir. bírósághoz: Fabritius H. ottani k. bírósági joggyakorlókat; irnokká pedig: a kolozvári járásbíróhoz: Kerekes Gyula kolozvári törvényszéki; végrehajtó: ...

AZ „ELLENZÉK” TÁRCAJA.

1887. május 26.

Diána fegyelme.

A „Dora” szerzőjétől.

Az „Ellenzék” számára fordította: Amica.

VII.

(Folytatás.)

10

Ladi Scarsdale feltétlenül hitt Evadneban. Egyedül csak Thea volt az, aki testvére jellemét helyesen olvasta. Scarsdale Thea hidegen hajította meg magát. Bűszkének látszott, de nem volt sem szép, sem kedves. Halvány özítrom színű selyem ruhát viselt, mely sötét piros rózsákkal hímzett fekete ösípével volt borítva, de különben a ruhán látszott, hogy már sokszor tett szolgálatot.

Evadne parje levelekkel díszített fehér muslin ruhát viselt, s oly ragyogó szép volt, hogy csak a Diána királyi méltósága s bája multa fejül. Méz-édesek voltak az ajkairól jövő szavak, gyöngéd és szeretetteljes volt tekintete midőn körül nézett.

Mily szép leány, mily bájos, mily kedves! ez volt az emberek megjegyzése, midőn Evadnet meglátták.

Csak Thea tudta, hogy épen azok az emberek, kikre Evadne legedesebb mosolyait a legújabbabb szavait pazarolta, voltak azok, kikre maguk között leggyanósabb megjegyzéseket tett. Közönséges emberek előtt azeza szép és ószintének tetszett, de a ki mélyebb emberemmellett birt, s a jellemekben olvasni tudott, az a szép szemekben a látszólagos ártatlanságot és szendéséget meghazudolt nyugalanságot s ószinteséget hiányt fedezte fel.

Az ebéd kielégítőleg folyt, s Cameron Péter örömmel látta, hogy Lady Scarsdale a kőklő levő lány a messzi eszt-

nemű, a kristály üvegek, a válogatott étkek s a kitűnő borok kellemes benyomást csináltak. Semmi sem hiányzott minden fényűzés meg volt.

Lady Scarsdale sokkal műveltebb volt, mint hogy hangosan dicsegt volna meg valamt, de oly finom bókákat tudott mondani, s oly hízolgó megjegyzéseket tett, hogy a Cameron Péter boldogságának a kelyhe csorduliglett.

— Milyen asszony! ismétlé magában mind egyre. Épen oly kedves, mint a milyen szép.

A Diána fegyelme a szalonban volt először próbára téve. Lady Colwynnak volt némi fogalma róla, hogy szép fiatal barátnéját veszély fenyegeti, és hogy az ellenség táborában van; de nem tudott rajta segíteni. Csak ült, s a részvét kifejezésével nézte Diánát.

Amint az öt lady a szalonba lépett, a hosszú francia ablakokon keresztül a lenyugzó nap halvány világa fénylett. Ki néztek a széles kő terraszra, honnét a kertekre, a parkirozott tere, s a távolban a nyughatatlan tenger kék víze gyönyörű kilátás nyílt. Ez a terrasz szokó kútjával, piros virágokkal körülvett szobrával, kényelmes kertisékeivel, egyik bűszkesége volt Cameron Péternek.

Lady Scarsdale egy básony karos székben foglalt helyet, ügyelve hogy ruhája művészi redőkben vegye körül, hogy a viasz gyertyák fénye gyémántjaira essék, hogy diána legyezőjének a laakadt mozgattása bágyadságot áruljon el.

Lady Colwyn, ki az egész ügyet reménytelennek tartotta, kedvenoz helyére vonult.

Thea egy nyitott ablakhoz ment, s a tenger hullámzását nézte.

Evadne egy tükör közelébe ült, hol néha egy egy pillantást vethetett saját szép arcára.

Egy olyan mesolyal, mely a férfakat

elhódította volna, de bármelyik nő óvatosságra intett, Lady Scarsdale a mellette álló széklől kinalta meg Diánát.

— Édes Cameron kisasszony, mondá annyira el vagyok telve csudálkozással, hogy kénytelen vagyok annak kifejezését adni. Ily ifjan, hogy volt képes e nagy háztartás vezetését megtsnálni?

— En ezt nagyon könnyűnek találom, válaszolá Diána. Vannak bizonyos szabályaink, melyeknek mindenki alá veti magát és engedelmeskedik.

— De a kegyed éveiben ez olyan nagy felelősség! mondá Lady Scarsdale sajnálkozó hangon.

En tudom, hogy egyik leányom sem vállalná magára.

— Valószínűleg nem, mondá az ószinte Diána. En nagyon fiatal voltam, midőn megkezdtem.

— A háztartás gondja ily fiatal válakra nagyon nehéz terűnek látszik, mondá Lady Scarsdale még nagyobb sajnálkozással.

— En nem találom terűnek — erősíté Diána.

— Borzasztó sok dolga lehet; en azt képzem, hogy alig van ideje az élet örömeit élvezni.

— Nincs leány a ki nálamnál boldogabb volna, s az élet örömeit jobban élvezné, mondá Diána.

— Valóban! Örülök rajta. En azt gondoltam, hogy maga szeretett volna valami segítséget, aki a nehéz felelősség terhet magáról elvegye, hogy ez által a szórakozásra és mulatságra több időt nyerjen.

— Nem, az nekem egyáltalában nem tetszett volna, válaszolá Diána gyorsan.

E szavakra a Lady Scarsdale szemeiben nagyon sokat jelentő fény villant meg.

— Chacane! a son gout! mondá. En a maga korában a háztartást kiállhatatlan unalmasnak találta.

— En egy ilyen ház felett presidiálni nem nevezem háztartásnak, viszonzá bűszkén a leány.

Lady Scarsdale, megnézem ha vajjon leányai jól mulatnak-e, tévé hozzá Diána a székről felállva, mert nem volt kedve a társalgást folytatni.

Bosszankodott, de maga sem tudta megmondani, hogy miért; s amint a hossza termen egy királyné méltóságával végig ment, Lady Scarsdale utánna nézve azt mondá:

— Már látom hogy közöttünk háboru lesz, — háboru élet halálra; de a győztes én leszek.

Diána legelőbb Théához ment, ki még mindig a tenger nézésébe volt merűlve. Itt nem kapott édes mosolyt s mézes szavakat. A Thea arczán nem volt az előismerének vagy örömeinek semmi nyoma, — modora épen olyan fagyos volt, a milyen meleg az anyjé.

— Félek hogy kegyed unatkozik, mondá Diána.

Ma az urak hosszasan ülnek a bor mellett.

— Jövetelük nem fog felvidítani, volt az udvariatián válasz.

Scarsdale kisasszony nem engedte azt feltételezni magáról, hogy ötlet Cameron ur, Sir Granley, vagy Sir Royal érdekelné, és ő ezt háziasszonyának értékre akarta adni.

Sajnálom hogy Fernetst unalmasnak találja, mondá Diána fesszen, s tovább ment.

A szép arczu, aranyhaju Evadne valamely fotográfusát nézett. Édes mosolylyal nézett fel Diánára.

Édes Cameron kisasszony, mondá, én adom szívenzevek kegyeddel. Szeretne benntéket mullattatni, de a feladatot nehéznek találja. Stone hercegné soha sem tesz kísértet vendégeit, az az lady vendégeit érttem, ebéd után mullattatni.

Azok az urak megjelenésekor új életre

ébrednek. Távol létük alatt mamaradnak aludni szokott.

Eleinte úgy tetszett Diánának, hogy e kis beszéd alatt éles fulak nyílt; — de midőn a beszélő szelid arczán nézett, — lehetetlenség volt azt róla tenni. messzi társaságban

— En azon boldog emberek körébe tözöm, folytatá Evadne, a kik jól tudják magukat mulatni.

Kegyednek itten egész szép fotográfiáknak vannak.

— Örülök hogy azok meggyőztettségét, — válaszolá Diána. — Aján Fernetst — majd minden látpontjáról vétette.

— Igen, én el tudom képzelni, hogy nagyon bűszke reá, mondá Evadne köztársatlansággal.

Diána előtt ismét ugy rémlett, min ha szavaiban leplezett szemtelenséggel letarna, de felfelévet az Evadne arczáról sugzó gyermekes ártatlanság meghazudolta.

Ekkor Evadne a Diána kezére lépett.

— Ez nagyon szép otthon, mondá; kegyed méltó urnője; s örülök, hogy megmerkedtünk a Stonedalei látogatásunk mindíg örömmel fogok gondolni, mert megismerkedtünk kegyeddel.

— Kegyed nagyon szives, válaszolá Diána, ki e barátságos beszéd által volt lepetve, s azon gondolkodott, ha Evadnet nem ítélte-e félre.

Evadne nevetett.

— Cameron kisasszony ezt, minőnek nevezi! mondá. Igen, én jó és szives vagyok önammaghoz, midőn a helyi barátságát kívánom megnyerni. Remélem, hogy mindíg jó barátok leszünk. Nekem szives van rokon és ellenszenveim; hát nekünk?

(Folyt. köv.)

igyi járás ióságához: Hegyesy Károly
bírói ténylegiséket díjokot nevezte ki.

— **Megyei közgyűlés.** Kisküküllő-
megye képviselő bizottsága rendes tavaszi
gyűlést f. hó 23-án tartotta meg gr. Bath-
onyi Gábor főispán előlétele alatt. A napi
rendre kiírt tárgyak legnagyobb részt
az allandó választmány iadokolási alapján
bírádattak el.

— **A brassói nemzetőri tiszt** tan-
folyam hallgatói a tanfolyam főfelügyelő-
sége megbízott Hó n. g. Arnold alezre-
des a tanfolyam tanáraival együtt lefolyt-
kúzták magukat. Küldöttseget menesztettek
Előző Arnold honvédelezredeshez, mely kül-
lősegek feladata volt a fénypék egy pól-
ját az alezredesnek átnyújtani. Az alez-
redes szívesen fogadta a szép emléket.

— **A hűk és buzgó.** A királyi
egy eszterre három miniszterre mosoly-
gott. A hivatalos lap szerint báró Fejérvári
Ede, Fábinyi Teofil és Baross Gábor „hű
a hűk” szolgálatokért az első osztályú
autórendet kapták.

— **A győri sikkasztások.** Győr-
város Sárdán tartott rendkívüli közgyűlé-
sén a főispán főfelügyelőseket hivatalukból
elmozdított, Kozics László helyettes
polgármestert, Fugó Ferencz gyámmentári
elnököt, Brükler alapítványi ellenőrt, Kolbe
gyámmentári ellenőrt, Hejferő főszámvivőt
és egész számvevőseget. A lakosság iz-
galma az események folytán óriási. A
közgyűlés az évi számadásában már öt-
ven forintnyi sikkasztást derített ki. A
megítélés folyamatban van.

— **Az írók és művészek.** tár-
sásának több tagja, név szerint: Kom-
lóczy József, a Petőfi társaság alelnöke, Szana-
kass, a Petőfi-társaság titkára, dr. Vá-
rady Antal tanár s író; dr. Molnár Antal
tanár, képviselő; Sziklay János, a „Színházi
lap” szerkesztője; Szabner Antal az írói
írásigazgatója; Abafi (Aigner) Lajos író;
Bertai József s Fekete József, a „Magyar
Szó” szerkesztői; — dr. Arányi Miksa a
„New-York” biz. tars. igazgatója, író; P.
Szathmáry Károly író; Abrányi Emil író s
Dolnai Gyula szerkesztő; az írói kör tit-
kára f. hó 31-én, Pünkösöd harmadnapján,
Károlyi Erzsébet, megbeszélendő az írók
szervezésének társaságának nyári nagy kirán-
yulását az ottani illetékes körökkel.

— **Kisküküllőmegyei hírek.** —
A megyei közgyűlés egybehívására Kisküküllő-
megye törvényhatósága a jövő 1887—1892-
ti közgyűlés egybehívására vonatkozó
közgyűlési meghívó levél kihirdetése végett a
f. hó 3-ik napján rendkívüli közgyűlést
tart, melyre névbe megírták a szükséges
határozatokat. — **Templom építés.** Nagyban
folytak a gyűjtések a Dicső-Szent-Márton-
ra építendő r. kath. templom alap javára.
A gyűjtést lankadatlan szorgalommal az
egyházkerület lelkes és áldozatkész főgon-
dosza Pekri Sándor és a székelyföldi esperes-
pálos vezeti. Dr. Szabó Mihály e célra
egy alatti ezer forintot gyűjtött. — **Állat-
állás.** A megyei gazdasági egyület pün-
kösöd első napján Bonyhán vidéki állatki-
állítás rendez gr. Bethlen Árpád elnökele-
te alatt. A jutalmakat fele részben a gróf
ajánlotta tette ki.

— **Majális.** A dicsőszentmártoni nép-
sége majálisa előző esztendőre volt ki-
tárva, de a kedvezőtlen időjárás miatt jobb
időre halasztották el.

— **Konez.** Vízszilyi Gusztáv a sza-
badelevi part elnöke is megkapta a rég várt
buzott. A királyi belső titkos tanácsossá
nemtette ki. Az exzellenziás ur állítólag jól
tette magát az új bőrből. Hja a szabadelevi
csak hajt valamit a konyhára!

— **Farkasok** garázdálkodnak To-
romegységben, mint annak irják. Persány-
város f. hó 22-éről 23-ikára virradó éjelen
egy ottani szegény embernek egy tehénét és
egy éves borjút tépték szét a farkasok. A
megny embernek az egyetlen tehene volt,
melyel mezei munkáját végezte.

— **Fililésztély.** Az E.M.K.E. kis-
küklőmegyei női választmányának szü-
lési bizottsága hilibi Gál Domokosné
női Cserey Ilona elnökele alatt f. hó 22-én
Dicsőszentmártonban a megyéhez nagyter-
emben gyűlést tartott, melyen a többiek
előterjesztették, hogy július 2-án, esti 6
órakor kezdődő sorosulással egybekötött
nyári fililésztélyi rendezeték, 30 kr. belép-
és mellett. Ki fogják sorsolni a gróf
Erdődy Jenőné által e célra adományozott
100 forintból vásárolt ezüst aró-készletet
ajánlatnyújtók, ezenkívül mintegy ötven
tergumellényreményként. Hatszáz szám
számított ki és egy szám ára 50 kr. lesz.
A belépési jegyekből begyűlt pénzösszegnek
a torozókai tüzkárosultak javára fog-
yaltatni. Fialat asszonyok és leányok
hagyják árulni a szintén közadakozásból be-
gyűlt ételeket és italokat a lehető leg-
kevesebb ártért. Így pl. egy adag sült ára
25-30 kr. lesz, egy adag tészta 10 kr. stb.
Célul van kitűzve, hogy a közönségnek
lehetőleg kevés kiadás mellett alkalma-
losan telmesen mulatni. Tekintve, hogy a
szabadelevi ehhez hasonló módon rendezett fil-
lésztyely mily bámulatos eredményt mutat-
tatott, s hogy a megye legelőkelőbb höl-
gyeiből alakult rendezőség élén maga a
szabadelevi álló megyei alispánné áll,
hiszen sem f. hó ahhoz, hogy a júliusi mu-
látsz igen szép sikerű leendő.

— **Borsos fogadói számlát** fog-
yaltatni Sarah Bernhard a newyorki Wind-
sor fogadóban. Voltakép csak százötven dollárt
adott ki egy-egy napra, de mintán azt hitte,
hogy ezért a csekélységért tányérokat
a fogadót a pinózer fejéhez, és azt meg

is tette, alkalmasint jóval borsosabb árt
fog fizetni a lakostályaért.

— **Munkácsi „Mozartját”,** a mes-
ter e remek művét, Amerikában Alger Rus-
sell tábornok Michigán kormányzója 50,000
dollárért megvette s oda ajándékozta a de-
troiti muzeumnak. A képet sokan megakar-
ták venni, így a többiek között Astor exmi-
nister s Vanderbilt a sok millióju család
feje.

— **Kiskoru tábornokok.** Ezt a
furcsa spezieist Orosz-orzagban f. dezték föl.
Rájöttök ugyanis arra, hogy a kincstár a
tisztviselők árvaínak segélyezésére szánt al-
apból számos egyént segélyez, mint kisko-
rukat, a kik pedig már régóta felnőttek.
Mint kiskoruk segélyt kapnak olyan ár-
vák is, akik már tábornoki rangra vitték és
oly árvalányok, a kik dús gazdag férjeket
kaptak és már több ízben lettek boldog
anyákká. És ilyen árvalák az orosz kinc-
stár évenként hat millió rubelt költ.

— **Manilalak Bécsben.** A filippini
szigetek fővárosát, Manilát mi is ismerjük,
de csak a róla nevezett, kis barna szíva-
rokról. A bécsieknek most alkalom van
két odaváló tudással is ismeretséget kö-
ni. — Don José Rizal és don Maximo
Viola arak időznek most Bécsben, — kik
öt évre hagyták el hazájukat, — hogy
gyarapítsák ismereteiket az orvosi tu-
dományban. A tudós malayak megfordul-
tak az európai összes nevezetesebb egye-
temi városokban. — A legutóbbi b-
nyében Madridban promoveáltatták dokto-
rokká. Ezután Párisba, Heidelbergbe és
Berlinbe utaztak, hol Becker és Virchow
tanítványai voltak, kiknek ajánlatára az
anthropológiai és etnográfiai társaság ta-
gokul választotta őket. Bécs nagyon meg-
nyerte tetszésüket. Don Rizal jól beszél né-
metül és a német klasszikusokból sokat
fordított a manilai nyelvre. Földijének kül-
nösen Goethe balladái tetszenek. A manilalak
holnap Linzen keresztül Bajorországba s
onnet Svájcban keresztül Olaszországba utaz-
nak, honnét hazatérnek.

— **Kis hírek.** A péchyfalusi Péchy
család az operajésieknek 500, egy ottan legé-
szített színtér 500 frt. segélyt adományozott. — A ke-
reskedelmi muzeum állandó kiállítása a fővárosi
városigazgatóság iparcsermokban folytonosan szép láto-
gatásnak örvend. — Gyergyóújfaluban urolag
két tüzeset volt Utóbbi a templomot is nagyrészt el-
hamvasztotta. — Bécsben megfordult Ledochovszki
Antal gróf orosz származású gazdag főúr. — A Sebes
Körös folyton árad s vidéken kénytelen mérhetetlen
rombolásokat okoz. — Szépfalu bányai községben
hétfőn nagy vihar volt. A villám a templomba csapott
ép egykúttal alatt. A nézvéből 7-en megsebesültek.
Kisszentmiklóson az árvíz egy molnárt rega-
dott el csónakjával együtt, ki a hullámok közé esett. —
Vilmos német császár július 19-től kezdve Gasteniban
fogja a fűrdő saiont töltöni. — Velenében nagy
megbotránkoztatást szült Viktor Emánnel szobrászár me-
gsebesítése és bemocskolása. — Párisban szenzá-
ciós párbajvitáiról beszélnek, melynek egyik hőse
magyar báró lenne, ki egy vitriolos és vizes csövet
ajánlott fegyvernemül. — Az ellenfél segédei azt ad-
ták, hogy a „folyadékkal való verekezés nem lovagias”
megtagadták az elégtételt s az ügyet befektették.
Még is nagyobb a francziák büszsége mint lovagiasága.
— Bosznia-ból a 4-ik haszáreredet visszaha-
nyezték magyar területre. — Szibériában
mint az orosz lapok írják, rendkívüli nagy aranybá-
nyákra bukkantak. — Lake-din-den falu Michigun-
ban e hó 20-án teljesen leégett. Két-ház háza elpusztult
s több ember elveszett. A kár két millió dollár.
— Szegeden egy úri ember holtestét fogták ki a Ti-
szából keze össze volt kötve s így valószínű, hogy
bűntény áldozata lett. — Közégen kedden oly nagy
jégeső volt, hogy egy embert a mezőn agyonverték a
jégdarabok. — Győrön négy oláh szuhanc f. hó
23-án éjjel az ottani postára betörve, azt kirabolták.
— A belga munkások mára Brüsszelbe nagy munká-
gyűlést hívtak össze, hogy az általános sztrájk szerve-
zetét megállapítsák.

— **VÁROSI HIREK.**

— **A vízvezeték** iránt kötött szerző-
dést ma délelben aláírták a közoktatási mi-
nister és Kolozsvár város megbízottai, név-
szerint a miniszter s illetőleg államkincstár
névében: dr. Markusovszky Lajos és Boncz
Ferencz miniszteri tanácsosok, Hausmann
Alajos műegyetemi és dr. Genersich Antal
egyetemi tanárok; a város részéről: Al-
bach G. polgármester, Dörgö Albert, dr.
Haller Károly, dr. Groisz Gusztáv, dr. Jenői
Viktor, Sigmund Deasó városi bizottsági ta-
gok, Szvaosina Géza tanácsos, Tamási Sándor
tisztifőgyézs és Salamon Antal jegyző.
A közoktatási miniszter már most a szer-
ződést megerősíti és a belügyminiszter ha-
sonló hozzájárulása után, az elrejtés a mű
kivitelére azonnal meg fog tartatni.

— **Majális.** A román kath. főgymna-
zium ifjúsága az erdőn és által megzavart
majálisát az este folytatva tovább a Lő-
völdében. A Lyceum épületétől lobogók alatt
4 órakor vonult az ifjúság a Lövöldébe,
melynek tágas termét és melléképületeit
a szó legszorosabb értelmében a mozdulhat-
lanságig megtöltötte a közönség. Ott volt a
város ifjúságának nagyrésze, s kettős zene-
kar mellett ringatta magát abban az illu-
zióban, hogy tánczol; azonban azt a moz-
gást, melyet a teremben oldalba figyel-
meztetése s tyukszemtaposások közt éjjeli
12 óráig tapasztaltunk, a legtagadhat-
erőlemben sem minősíthetjük táncznak. No de
12 óra után osztott a ki nem jól mulatott
s azután kezdetét vette az igazi táncz a
hajnali órákig. Annyit készséggel elisme-
rünk, hogy ennél népesebb majális még
nem látott a Lövölde s nagyobb port a
terem.

— **A K. A. C.** pünköszt vasárnapján
d. e. 11 és fél órakor a lövőház kertjében
tartandó viadalra szóló tagsági belépő jegy
a kinek netalán tévedésből a kezeihez nem
jutott, szíveskedjék ez iránt a klub pénztár-
nokához (Hid utca 4. sz. a. este 6 óráig)
a gyakorlóhelyen) fordulni. Clubtagok esz-
ládtagjai részére 3 személyre körszék és
többéj jegyeket fél árban válthatnak. A
megtartandó viadal érdekességét nagyban
emeli, hogy azon, mint értesültünk, a club-
nak lelkes és közéletben álló elnöke br.
Jó sika Lajos, valamint Lobkowitz
Rudolf herceg is jelen lesznek. Lobkowitz
herceg tudvalevőleg egy gyönyörű tiszte-
let díjat, mely smaragd, rubin és gyémánt
kövekkel ékített fűralku aranymellbél áll,
ajánlott fel a viadalra. Megelégedve vette
tudomásul, hogy a bizottság a tiszteleddíjat
a távolugrásra tűzte ki s kijelentette, hogy
e minden tekintetben közhasznú egyesület
mozgalmait iránt melegen érdeklődik.

— **A sétatér**en garázdálkodott ne-
hány jövérti ifju ur a hajnalban, a padokat
résztint felforgatva, részint keresztberakva
s a koromszétételeben többen ütköztek az
akadályokba a májálisról hazatérők közül.
Főleg ilyen alkalmakkor a sétatérre több
világesságot s legalább egy száll rendőrt
kérünk.

— **A monostori** Kalvária hegyről
tegnap este felé két gyermek zuhanat le a
mélységbe. Az egyiknek semmi baja sem
történt, a másik lábát törte, s bal fejérszén
súlyos zúzódásokat szenvedett. Hasonló sze-
remsételeseket elkerülése tekintetéből ajánl-
tatott volt egy időben az, hogy a Kalvá-
ria feljárója zárossék el köznapokon az apró
gyerekek elől, kik oda játszani másznak
fel, vagy vonjon a Kalvária gondnokság fa-
rácstól a meredekek szélére. Megajitjuk ime
ismét e már gyakran megtett indítványt,
s szeretnők, ha ezuttal nem menna, jámbor
őhajts számba — a többi után.

— **A túzóltó parancsnokság** f.
hó 20-ki ülésének határozata szerint a tú-
zóltó tiszti vizsgálatok június hó 9-ik nap-
ján fognak megtartatni.

— **A baromvadász**ok érdekeltek igen
üdvös rendeletet adott ki ma a főkapitány,
mennyiben szigorú büntetés terhe alatt til-
totta el a marhák ottani legeltetését. Egy-
szersmind beírták, hogy a vidékről bejő-
vők az eddigi rossz szokáshoz mérten mar-
háikkal ott tartózkodjanak éjjelként.

— **Telvizsgálatot** tartott tegnap
ismételten a városi orvos-rendőri hivatal,
— sajnos — igen szép eredménnyel, men-
nyiben több kándér tejet kellett vásárra
bocsátani. Nagyrészt meghamisítva s vízzel
hígítva voltak. A rossz tej nagy contingense
vidékről hozatik be.

— **Verekedés** volt tegnap ismét-
len a Sándorutca utcájában, mely valószínű
fészke a botrányos rendtelenségeknek. Ked-
ves Józsefné szállásadó nője, a 63. sz. ala-
ti házán először durva szidalmakkal bán-
talmazta, majd egy fazekat vágott a fejé-
hez olyan súlyosan megsebesítve, hogy a
szegény asszony véresen jött a városon vé-
gig panaszt emelni.

— **A „Károlyina”** kórházban teg-
nap este halt meg Balog Mari nő-öselé,
ki f. hó 24-én gyufa-öldattal megmérgezte
magát ápolás végett beszállítottá volt oda.
Azóta folyton nagy kínok közt feküdt, míg
végre a leggondosabb ápolás dacára teg-
nap a halál megszabadította.

— **Helyreigazítás.** Lapunk tegna-
pi számában az Iparos egylet nyári táncz-
vigalmát máj. 5-ére jeleztük. A mulatság
június hó 5-én fog megtartatni, mitis ezen-
nel helyre igazítottuk.

— **Botránykövek.**

— **A „mustra” megye.**

— A hivatalos apparatus megmozdult a
mustra megyében is.

— A kékesi járás szolgabírája a járás-
hoz tartozó összes körjegyzőket e hó 28-ik
napjára magához rendelte a „választásra
vonatkozó parancsok átvétele végett”

Kérdem a szolgabíró urat, minő tör-
vény alapján véli feljogosítottnak magát
arra, hogy választásra vonatkozó parancso-
kat osztogasson ki, holott az országos tör-
vények egyenesen megtiltják közbiztviselő-
nek választási mozgalmakban intező szere-
pet játszani.

Tessék törvényt mutatni, s aztán pa-
rancsokat osztogatni.

Czege, 1887. május 25.

Czegei.

— **Chinai szokások.**

A chinaiak nemcsak földrajzilag, ha-
nem szokásaikban is ellenségesek. A ru-
házat tekintetében ott kezdik, a hol más
emberek végzik. Mást a mellényt a kabátot
felül viselik s a lábraválót ismét a nadrá-
gon kívül. Mi befektetjük lábellenket, ők
féhérik. Holgyeink hosszú ruhát viselnek,
a chinai nők ruhájának az uja hosszú.
Chinában a férfiak legyezőt hordanak, a
nők nadrágot.

Evénsél szokásaik éles ellentétet ké-
peznek a mieinkkel. Mi a leveles kezűk
ösemegével végezzük; ők előbb a ösemegét
szívesen a utóljára a levest. ők néklőknek
kést, villát, kanalat s két pálcázott hasz-
nálnak, midkettőt jobb kézbe fogván. Meg-
vetik a marhahúst, tejet, vaját, turót, ezek
helyett fiatal kutyát, macskát, patkányt és
feeskéfések, czápa-uszólóhátyát és gilyót
esznek.

Nálunk a tisztelet-vagy díszhely jobb-
ról van, náluk balról. Levelek keltezésénél
utóljára tesszük az évszámot, ők legelőbb.
Ők észak-kelet, dél-nyugat helyett kelet-
északot, nyugat-delet mondanak. Azt mond-
ják, hogy a tengeri compass (az ő találmá-
nyuk) délnek mutat. Nálunk az anya gyer-
meke iránti szere tet azzal nyilváníti,
hogy megcsókolja; a chinai anya össze-
vissza szorgolgtatja. Ők az érzéket és érte-
met a gyomorba helyezik, mi az agyba. Mi
akkor fizetünk az orvosnak, ha betegek va-
gyunk, ők pedig díig fizetik, a míg egész-
ségesek, s megszüntetik a fizetést, ha meg-
betegednek. Nálunk a férfi megöli azt, aki
megsértette, a chinai pedig úgy vesz ellen-
ségén édes bosszút, hogy maga-magát öli meg.

A chinai jobb felől ül a lóra s ha
megakarja indítani, rákiált: Whoa! A fér-
fiak oldalt lovagolnak, a nők átvettett láb-
bal. Mi setét éjjel használunk lámpát, ők
holdvilágnál nem járnak soha lámpa nélkül.
Mi a tartóba dugjuk a gyertyát, ők a tar-
tót a gyertyára teszik. Rendőreik éjjel Tam-
tám ott ütnék, közeledésüket jelzendő a to-
lvajoknak és csavargóknak. Mi vasuti kocsi-
utazunk, ők targonczán. Mi lovakkal von-
tatjuk a csatorna-hajókat, ők férfiakkal.

— **MI A FÁT MÉRET SZERINT ÁRULJUK,** ők suly
szerint. Mi lágy vánkossan alszunk, ők fa-
tusok tesznek fejük alá. A mi özejelje-
seink vizirányosak, az övék függőlegesek. Ők
oldalt bocsátják vizre a hajót, külről húzzák
a haragot s még a csavart is velünk el-
lenkező irányban facsarják. Végül tánczol-
nak a halotti tornál és sirnak, mikor gyer-
mekök születik.

— **IRODALOM.**

— **A Kisfaludy-társaság** Gyulay Pál el-
nöklötte alatt szerdán délután felolvasó ülést
tartott. A felolvasókön és az előzőkön kívül
társulati tagok nem voltak jelen, a hölgy-
közönség is csekély volt. Az első felolvasó
Csiky Gergely volt. Kemény Zsigmondnak
egy Pálffy Alberthez 1854-ben írt kiadatlan
levelet mutatta be. Ezután Vargha Gyula
olvasta fel saját fordításában Schillernek
néhány talányát és paraboláját. Ugyanazok
Vargha Gyula olvasta fel Boöthy Zsolt
„Bessenyei áttérése” című dolgozatát, mely-
ben ismertetni a viszonyokat, melyek Bes-
senyeit, a kalvinistát, arra késztették, hogy
a katholika vallásra áttérjen. Végül Csiky
Gergely Jancsó Benedek vendégnek „Tur-
genyev Iván” című munkáját olvasta fel.

— **KÖZGAZDASÁG.**

— **Az erdélyi méhész egylet** igaz-
gatósága értesíteni kívánja a helyben-
lakó s illetve itt megforduló ügyfeleit a
felől, hogy a pünkösöd ünnepek délutánjain
3—7 óráig gyakorlati előadásokat fog pro-
ducálni az egylet „Hásonzárdi” minden mé-
hesében, s ez alkalmakra, szívesen hívja
meg és fogadja minden a helyszínen meg-
jelenő érdeklődő ügy társát. Hiszük, hogy
e kedvező alkalmat készségesen ragadják
meg, s fordítják gyönyörűségekre s illetve
hasznukra a drága kis méhek barátai.

— **A szőlő zöldőjtás.**

Egy másik féle hasznossal párosult él-
vezetes s már a következő évben gyümölcs-
csele jutalmazó művellet elsajátítása ügyében
pedig Szentgyörgyi Lajos ismert pomológus
és szőlész népielkölai igaz. tanító ur hja
fő érdektársai figyelmét a szőlőzöldőjtás
idejének megkezdésére, — felajánlván egy-
idejűleg szíves készségét ennek elsajátítása
tekintetében, mindazoknak, kik őt a pün-
köszt napján, reggeli 8. d. után 6 óráig kül-
magyarutca 66. számú lakásán fölkeresik.
S még ünnep után is, ugy június 10-dike
tájáig.

Az ojtás mikéntjébe most nem bocsát-
kozok — évek hosszú során át ugys szíves
lévén evvel — lapunk utján is olvasóin-
kat megismertetni, — csupán az idő meg-
jöttét kívánja jelezni, — s ezzel kapoco-
latosan azt a körülményt, hogy egy közvetlen
megpillantás s műtérnek kötetekre menő
öbégatásánál előnyösebb.

— **Vetések állása.**

Buza. A Duna balpartján igen szé-
pen és buján fejlődik, helyenkint azonban
gyomos és ritka. — Duna jobbpartján: Az
ősi vetések a kedvező időjárás folytán so-
kat javultak, a tavasziak felüdültek; a jég
Sopronban a buzavetésekben nagyobb káro-
kat okozott. A Duna és Tisza közén: Az
ősi vetések szépen fejlődnek, a tavasziak
sokat javultak. A Tisza jobbpartján: A
buza fejlődésében némileg visszamaradt, de
eléggé szépségnél és erőteljes, bekrocsodásnak
indult. Erdélyben: Az utóbbi esztések
után az ősi vetések némileg megerősödtek
és javultak, általában azonban ritkák és
Alsó Fehér, Maros Torda és Szolnok-Doboka
megyében elgazosodtak. Nagy-Küküllő, Tor-
da-Aranyos és Udvarhely megyékben a ve-
tésekből sok kivészett, de sokat ki is le-
kelt szántani; a megmaradt alig fél ter-
mésre nyújt kilátást. A tavaszi buzaveté-
sek eléggé jól keltek és fejlődnek, Maros-
Torda megyében gyengék. Nagy-Küküllő és
Szolnok-Doboka megyében a jég kisebb-na-
gyobb mérvű károkat okozott.

Rozs. A Duna balpartján, a rozs
ritkán maradt, száraz, rövid kalásza több-
nyire apró, itt-ott már virágozni is kezd.
— A Duna jobb partján. Az ősi vetések
mind a mellett, hogy nagyon javultak, ala-
csonyak és ritkák: Baranyában és Sopron-
ban helyenkint a jég károkat okozott. —
Duna-Tisza köz. Az ősi vetések néhol rit-
kák ugyan, de szép kalással bírnak; a
tavaszi vetések sokat javultak.

Az erdélyi megyékben. Általá-
ban mindenütt gyenge, sok helyütt már ka-
lászát hánnyja, mely azonban apró.

Árpa. A Duna balpartján. Itt-ott a
bevetett terület foltos, jobbára azonban
eléggé szép és sűrű. — A Duna jobbpart-
ján: Sokat javult, Mosonmegye kivételével
ez időszertig jó középtermésre van kilátás.
— Duna-Tisza közén: Báos-Bodrog megyé-
ben a vetések itt-ott még fejlődésükben
hátra vannak maradvá általában azonban
jóknak mondhatók.

Az erdélyi megyékben: Általá-
ban eléggé jól kelt s bár növéseben kissé
hátramaradt, az eső után jó fejlődésnek in-
dult; Alsó-Fehérmegyében a gyom nagyon
ellepte.

Z a b. A Duna balpartján: Még gyen-
ge, ritkás, de üde színű, az esőtől teteme-
sen javult. A Duna-jobbpartján: A zab so-
kat javult. Az erdélyi megyékben: Három-
szék megye kivételével mindenütt szépen és
jól fejlődik.

Répeze. A Duna balpartján, Esz-
tergom és Hontmegyében foltos, igen sok
kivészett, sok pedig rosszul virágzott. A
Duna jobbpartján ritka és alacsony, a hü-
velyképződés is hiányos.

Tengeri. A Duna balpartján: Jól
kelt, de a hűvös idő folytán megárgult,
sok helyen gazos és az ázott föld miatt
csak nehezen lehet kapálni. — A Duna jobb-
partján: Általában jól kelt, szintugy a Du-
na Tisza közén. — A Tisza jobbpartján:
vetése egyes helyeken még folyamatban
van, a korai nehezen kél, kapálása meg-
kezdett. — A Tisza balpartján: Szépen
kelt, kapálása folyamatban van. — A Tisza-
Maros szögén: általában a korai szépen ki-
kelt, a talaj tulnedvessége miatt még nem
kapálható. — Az erdélyi megyékben: An-
nak dacára, hogy a talaj könnyen művel-
hető, a vetés az utóbbi esztés miatt még
mindig nincs befejezve; a tengeri eléggé
egyenletesen kelt, is a korát már na-
gyobbára kapálták is.

Legelő. A Duna balpartján sokat
javult, a szarvasmarha már kijár s elég-
nő tápot talál. A Duna jobbpartján az utó-
bbi eső időjárás folytán felfrissült és javult.
Az erdélyi megyékben sokat ja-
vult s a marhának már elegendő tápot
nyújt.

Szőlő. A Duna balpartján nagyon
szépen fejlődik s bő termés mutatkozik. A
Duna jobbpartján legtöbb helyütt a jég
kárt okozott, azonban ennek dacára a ter-
més jónak mutatkozik. A Duna-Tisza kö-
zén jól fejlődik, a jégeső az utóbbi időben
a szőlőben és pedig Heves és Jász-Nagy-
Kun-Szolnok megyében és különösen Pest-Pi-
lis-Solt-Kiskun megyében nagyobb kárt tett. A
Tisza jobbpartján szépen fakadt, jól mutat s
ha valami közbenem jó, teljes termés várható.
A Tisza balpartján Szabolcs megye kivételé-
vel, hol jégverést szenvedett, bő termést
ígér. — A Risa-Maros szögén kifogástalan.
— Az erdélyi megyékben nem kapá-
lása befejezett s általában jó termés mu-
tatkozik. Szolnok-Dobokamegyében helyen-
kint a tőke meddő maradt.

Gyümölcs. A Duna balpartján a
cserebogarak és hernyók sok helyen óriási
károkat okoztak, s e miatt néhol termés
sem lesz. — Az erdélyi megyék-
ben mindenütt bő termés mutatkozik, a
fák nagyobbára már elvirágoztak; helyen-
ként a cserebogár, Maros-Torda és Nagy-
küküllőmegyében pedig a jég kisebb-nagyobb
mérvű kárt okozott.

— **Értéktőzde.** (Budapest, május 26.)
A francia kormányválság kedvező befolyá-
sáról érkezett hírekre, megszálárdult az elő-
tűzde irányzata, és különösen aranyárak
kuknál volt a kedvező eredmény érezhető.
Osztr. hitelr. 281,50—281,90. Magyar hitelr.
285,75. Aranyárak 102,15—102,32. Pa-
pirárak 87,90—97,25. Lesz. bank. 93.

FELELŐS SZERKESZTŐ és LAPTULAJDONOS

BARTHA MIKLÓS.

NYILTÉR.

Uj zongorarakár.

(Főtér 13. Weselényi ház.)

Raktáron a legkittűnőbb szerkezetű
bel- és külföldi zongorák kaphatók a leg-
olcsóbb árak mellett. Bösendorfer-féle con-
cert zongorák, pianók, rövid szárnyzongor-
ák, (Stutzflügel) (Piccolo) vannak raktá-
romon nagy választékban. Több mint 7
zongoragyár van képviselve.

Zongora javítások ugyiszintén hangel-
tatások elvállaltatnak. Régi zongorák kicse-
réltetnek.

Kivánatra zongorák bizonyos havi díj
mellett bérbeadtatnak.

Raktáron megtekinthető mindennap
délőltől 10—12-ig, délután 2—5-ig.

A közönség szíves látogatását kéri.

Keller Gábor
zongora tanár.

* Ezen rovat tartalmáért nem vállalunk felelő-
séget. Szerk.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Az „ELLENZÉK“ pünkösdi melléklapja.

Verje meg az isten.

— Vezérezik versben. —

Verje meg az isten valamennyi átkát,
A ki becületét áruba bocsátja!
Mert az igaz embert nem arra nevelték,
Hogy pénzért eladja hitét, szavát lelkét!
Rosszabb a kutyánál, mert az legalább hű,
Ki magát eladja!

Verje is az isten, az egy igaz isten
Rettentő haragja.

Nem magas fal óv meg, nem a márványtető,
Földrengés ledönti, megeszi az idő;
Nem a vas, nem a kő, — egysem állhat ellen,

A mi örökké tart, egyedül a jellem!
Templom szentélyéből a kufart kiverte
Krisztus nagy haragja;
Verje meg az isten, az egy igaz isten
Ki magát eladja!

Nemzetek nagysága a jellemen épül,
Eréjét meríti a polgár szívéből;
All is az, mint a tölgy, az erdő királya,
Mely a zúgó szélvész daczosan kiállja.
De átokan népre, mely kincses bálványok
Talpaihoz szédül;
Elpusztul az isten, az egy igaz isten
Rettentő kezétől!

Pusztuljon is! Nem kár! Az a faj ne éljen,
A kiből kivazett a nemes szemérem!
Istenem! becsüggéd, kopár az ilyen nép!
— Mintha az időből a hajnal kiesnék! —
Rabzolgát csinálból a legelső zsarnok
Könnyedén belőle;
Megveti az isten, az egy igaz isten,
És elfordul tőle!

Nem látod, magyar nép, hogy ki sújtól téged?
Víz elönt, dúló tűz lángpallosa éget!
Nem véletlen ez, lásd, nem esik hiábán;
Elveszed a romlást bűneid díján!
Elveszed a romlást bűneid díján!
Elpusztul az isten, az egy igaz isten
Sórná bosszújától!

Térj magadhoz végre! Légy a régi
hős nép,
Kinek a gonosszal küzdeni dicsőség;
Nemzetek nagysága, szép függetlensége
L legyen a vallásod, — s minden bajnak vége!
Élj a becületért, mint az oltár lángja,
Örökös szent hévvel:

És megáld az isten, az egy igaz isten
Mindakét kezével!

Ábrányi Emil.

A világosság ünnepén.

— Alkalmi czikk. —

Ezelőtt 1856 évvel történt. Krisztusnak égbe szállása halálát követő ötvenedik napon visszaszállt a földre, s az egybegyűlt apostolok elméjét megvilágosította.

És az ur apostolai a szent ihletéstől megvilágosítva szétmentek a földön, s hirdették az isteni tanításokat.

Az egyik tanításuk az volt: Ember ne add el a te hitedet.

Azt is tanították: Ember csak a jóban és igazban bízál.

Arra is oktatták az embereket: szeressék az igazságot, bicsköljék a szabadságot és gyakorolják az emberszeretet érelyeit.

Egy ideig megbizott az emberiség az apostolok tanításainak igazságában, s nem sokára reá meghamisította az apostoli tanokat.

A szabadságra és függetlenségre teremtett emberiség eldobozva a saját jogait, eljávta szabadságvágyát, bálványokat növelt a saját feje fölé s a szellem, mely más utat nem ismert, mint a mely égbe vezet, megégett a bálványimádás tűzében.

A bálványok felhasználva az erőtlenné vált nemzedékeket, a szabadság romjain felépítették a hatalom templomát, s megnépesítették az országokat rabzolgákkal.

A Krisztus szabad állama helyébe lépett az önkényuralom, s a szabadságra született emberi szellemet békóba verte a hatalom.

Mikor aztán az emberi szellem hadat üzent a hatalom önkényének, a bálványok megalkudtak az emberrel, s itt ott megszületett a jogállam, mely úgy, a hogy visszaadta az emberiség önrendelkezési jogait.

A hatalom szóba állott a népjoggal, s elismerte, hogy van joga az embernek lezárni a szolgaság bilincseit.

Az emberiségnek az a töredéke, a mely a Kárpátok bércei által határolt földet lakja, elszánt küzdelmet folytatva a nyakára nőtt hatalommal, lerázta magáról a zsarnokuralmat, s abban a hitben tette le fegyvereit, hogy visszahódította a népe szabadságát, országa függetlenségét.

Mikor óriási véráldozat árán egy új Mózes vezetése alatt a magyar saját házában új igéretföldre lépett, akkor jöttek a bölcs tanácsadók, s ismét megalkudtak a hatalommal.

A megalkuvás eredménye megint a jogállam lett, de már csak az önrendelkezési jog látszatával s a függetlenség és önállóság hazug képeivel becsésvé.

Ma a magyar jogállamban él, de csak látszólag szabad és semmiképp sem független. A saját apostolai — kik az ur tanítását meghamisították — juttatták a nemzetet ahhoz az államrendhez, a mely kötelességet hárít ugyan át a polgárokra, de jogokat vajmi keveset enged át nekik. Áldozatot pénzben és vérben vajmi bőven vesz igénybe, de ellenértéket alig szolgáltat anyagi és szellemi javakban.

A magyar az úrnak 1887-ik esztendejében odajutott, hogy anyagi és szellemi tőkéjének teljes kihasználása mellett is alig dicsekedhetik más modern vívmánnyal, mint 1400 millió államadóssággal.

Ezért adta fel tehát a nemzet a maga államköteleinek tanításai nyomán önállóságát, függetlenségét, hogy mikor óriási áldozatai és verejtékes munkájának gyümölcsét akarja élvezni — ezredéves közdelmeinek koronájával ott ékeskedjék a nemzet felett 1400 millió állam adósság.

Tessék már most ezzel a szép számú millióval hozzáfogni az új honalapítás modern munkájához.

Tessék már most elhinni az állam bölcseségnek, hogy ők jóra oktatták a nemzetet és jól gazdálkodtak a pénzzel és vérevel.

Tessék már most határozni a felett: okos dolgot cselekedtek-e azok az államkötelek, a kik a nemzetáldozatkészségének teljes kihasználása mellett épen csak 1400 millió forinttal költöttek el többet, mint a mennyit a nemzet anyagi ereje megbirt. És tessék számba venni azokat az alkotásokat is, melyek ilyen czudar költségek mellett létesültek, s határozni a felett: van-e ez alkotásokban megfelelő ellenérték szolgáltatva a nemzetnek ily óriási eladósításával szemben.

Mosta közeledő ünnepnek alatt szálljon magába a nemzet. Gondolja azt, hogy mint 1856 évvel ezelőtt, most is világosság áradt le az égből az emberi szellemre — s az onnan nyert világosság mellett tekintse át helyzetét abban az államrendben, a melynek megteremtői és fentartói épenséggel 1400 millió forint erejéig áldották nyakunkra a Rottschildokat.

És határozza el a nemzet, hogy a Rottschildokkal való illetlen bizalmas viszonyban, feltalálhatók e még a boldogulhatás ama feltételei, a melyekről az egykor szabad és független magyar nemzet méltán álmódzott?

És ha úgy találja a nemzet, hogy az államkötelei rossz dolgot végeztek el, midőn ezredéves küzdelmeink árán pusztán a Rottschilddal való atyafiságos viszonyt vásárolták meg — hát akkor álljon lábára a nemzet, s intezze a sorsát szabadon, s állítsa vissza a jogállamban önrendelkezési jogának teljességét, s követeljen tiszteletet függetlensége és szabadságának.

Az a kormányrendszer — mely ilyen államrendet tart fenn, nem arra való többé, hogy ennek a nemzetnek valódi érdekeit okosan és sikerrel szolgálja.

Nem sokára elkövetkeznek ama napok, a mikor a nemzetnek alkalma lesz határozni a maga sorsa felett. Ha úgy találja, hogy a Rottschildok felhalasajól felfogott nemzeti érdek, s ha úgy véli, hogy ezredéves államéletének közeledő jubileuma napján legsebb dicsősége az egyéni és közszabadsági jogok feladásán kívül az 1400 millió defizit, hát akkor csak bizza a sorsát, ezentul is azokra az emberekre, a kik az égből nyert szikra segélyével hamis tanokat hirdettek, s mint a szédelgő kereskedő csillagok czimképek alatt czudar portékát árusítanak.

Am, ha a nemzet arról győződik meg, hogy ebből az állapotból elég volt már ennyi, hát akkor vessen számot magával s úgy jelenjék meg az úrnak előtt, mint szabad és független polgár, a kinek elhatározása fog dönteni a felett, hogy a legközelebbi öt év alatt aképen istápolatassék-e a nemzeti érdek, a miképen egy rossz kormány rendszert csinált a nemzeti érdekek kijátszásából, s oda juttatta az országot, hogy ezredéves jubileuma napján Rottschild csődöt kérjen a magyar államjavarokra, ha ugyan ilyenek lesznek még az eredév beuteltésekor.

Használja fel tehát a nemzet okosan az ünnep pihenésre szánt napjait a sorsa felett való gondolkodásra. Bár mód nélkül ki vannak használva a nemzet vagyoni és szellemi erőforrásai de még élnek a nemzet körében férfiak, a kik azt hirdetik, hogy e nemzet csak akkor lehet boldog, ha visszaszerzi elvesztett szabadságát és függetlenségét, s csak akkor ünnepeheti meg méltóan ezredéves küzdelmeinek emlékét, ha ebben az államban a szabadság és függetlenség joga válik urrá a hatalom felett.

Csak ha ily törekvést szentesít a nemzet polgársága — mondhatja el a Krisztus apostolával: Uram, hűségesen megtartottam, a mit reám bízál, s csak egy ur előtt hódoltam meg, a ki azt mondta magáról hogy ő a szabadság és függetlenség szelleme.

Ez a szellem termékenyítse meg

a nemzet fainak elméjét; mint az apostolokét hajdan a szentlélek szava.

Csak ha így ünnepe a nemzet, lessz áldás az ünneplésén.

— n. —

Halottaim.

Künn nép tolong a sikos utcza járdán,
Dübbög hintók futnak erre-arra;
Künn vig kacaj, hangos beszélgetések,
Bolondos élcek cifra ablakokra,
Künn szél barangol hófédett mezőn,
A messze égből fénytelen, setét,
Künn cifra zsongás, — benn magamra, csendben,
Én forgatom a mult történetét.

Nem az fájt nekem, hogy szenvedni kellett,
Ezért panasza ajkam nem fakad;
Mindenki szenved, s megírta egyszer
Az ifjú álmat, szép ábrándokat;
De fájt az érzés, melyet elfeledni,
Vagy messze úzni többé nem lehet,
S én félve várom, kérdőzem, magamtól:
Ki adja vissza szép meséimet?
Voltak meséim. Ifjú lányka ajkán,
Ha dalba olvadt könnyű fájdalom,
Fejem lehajta, álmódzva, ébren —
Hallgattam én, és most is hallgatom.
De ha magamból a kicsinyke csillag
Szép lilimhoz földre jőne le,
Reá kiáltnék mégis: vissza, vissza!
Sorsod a sorsom bus története.

A föld nehéz, ha tiszta szárnyainkat
Közel lebbentjük: sár tapad reá,
A föld magához, emberek közé le,
A föld az égből porba hűz alá.
Fel, fel magasba, szállni fellegekbe,
Eszegő szívvel ideál után,
A végtelenség kéklő távolában
Térdelni Isten trónja szomszámán.
Térdeltem ott — és tiszta volt a lelkem
Miként a sugar csillag havon,
S oh! vágyak, álmok, titkos mély rajongás
Tündér világa rajzott ajkamon.
Kittart karokkal, mámoros örömmel
Unszaltam, kértem: „édes, jöjj velem!”
Nagy végtelen a költő tág világa
S ez mind tied, mind, mind tied legyen!...

Aztán elmúlt... Az álom szerte foszlott,
Szívem mindennap új reményt temet...
S mikor már minden rendre eltemetve:
Temetni kezdtem szép meséimet.
És ott fókuszok mind, — csillag regém.
Szép lilim letörve, hervatag —
Ég jertek, jertek! hívjak gyászra, könnyre,
Sirassuk el a szegény halottaimat...

Aztán elmúlt ez is... Magamra állók.
Milyen nehéz szed, Édes és hideg...
Tudok, ha fájt a szívem is nevetni,
Tudok gyölni és nagyon szeretni,
S az ajkam éget, vétem szenvedélyes,
Fájt érintésem, mint a bűn, ha édes...
De nincsen szárnyam többé, Istenem!...

Dalok prózában.

Ha leszáll esendesen a homály, felgyulnak a csillagok s az esti szellő légyutgossal jár a fák lombjai közt, mintha szellemek zenéjét hordaná lenge szárnyain: lelkemben újra gondoltok, szívemben érzelmek kellene s fetámad a régen elhervadt kikelet.

Azt mondják maga boldogtalan, nem szereti a férjét, s bánja amit tett.

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCAJA.

1887. május 28.

A hétről.

Budapest május 27.

„Apostolok oszlása” volt e hét, pünkösdi nagybete. Királyi ajkáról hangzott el a „befejeztetett” s apostolaink, füstös és kopasz atyai e honnak, a kik utolsó csöpp verjéjük nem tágitottak a Sándor-utczai polatából, lélekzéstétel nélkül robtogtak ki az indulóházakhoz... talán utolszor. Nyilvánvaló, hogy sokan érkeztek a „harmadik” ünnep után s míg itt rendületlenül megálltak, élelmes emberek még első csöngését nem várva, fölkapaszkodtak az „ó nép” lelkesedésnek spirituszszal hajtott futárvonalára... Így volt ez mindig s így lesz ez is. Ki korán kei, — mándatumot lel. De az is igaz, hogy ha mindenki, a ki kora kelt, mandatumra lelne, 50 millióra halálna kibővíteni az új t. házat. Emberek, kik semmilyen pályán nem boldogultak, magától leereszkedéssel fordulnak a házhoz, ebből az „özvegy anyához”, felajánlva lelkét akár a — sirig. Am ha az „özvegy anyának” sok volna a nagy boldogságból, megöleznének egyelőre ütestendős házassággal is.

Ez az ütestendős mandatum (vagy mondjuk csak a házasság mellett) az a bizonyos szalmaszál, melybe ezer meg ezer rúd fűlő kapaszkodik. Az egyiknek a hátsó megkötése, a másiknak, hogy leg-

alább vőfélyként szerepelhessen az esküvőnél: legfőbb érdeke, melyből ezer meg ezer szála fejlik ki apróbb-cseprőbb érdekeknek tragikomikus játék játszódik le előttünk, melyben győzelem és bukás egyként drága s a melyben talán még a bukás az olcsóbb. A függöny felgördült hetek előtt s izgalmas jeleneteivel, borús és derűs epizódjával folyik a színjáték, megszaporodott személyzettel, megszáporodott publikummal. A kedvező alkalmat, minőre öt esztendőig nincs kilátás, kímél akarja elszalasztani.

Minél jobban közeledünk az utolsó jelenethez, kíváncsiságunk annál jobban fokozódik, mi csak a színjáték mesterei megalkotása mellett bizonyít. Im, itt az ország szívében olyan lanyhán indult az első jelenet, hogy már-már vettük a kalapunkat, siettünk a ruháthozoz felső kabátunkért, hogy minél hamarabb elfeledjük az unalmas komédiát. Az egy Józsefvárosát kivéve, hol kormánypárt, mérsékelt és nem mérsékelt ellenzék dobta a kezét egymásnak, s az antiszemita is hajszál híján (ez a hajszál meglehetősen vastag külüben, mert annyit jelent, hogy nem találta jelöltet) mondom: hajszál híjja, hogy bele nem keveredtek, — a többi kerületekben csupa kormány hívei néznek farkasszemet. Lehetően unalmasabb valami, — gondolkunk még egy-két hét előtt. Két érdekelhet (az illetőkön kívül), hogy régebb vagy újabb szerkeztű szavazógépet kap-e Tisza generalis? A fő az, hogy kapjon s a maga idejében beszállítsa „kötés, igen”-jét.

Az egy-két nap s minő változás. Mi-

lyen idők, milyen idők! — kiálthatunk nagy álmétkodással, nemcsak arra az időjárásra nézvést (melyről jó lesz hamarosan konstatálni, hogy szörnyen járta a bolondját) de az idők járására nézvést, melyek nemcsak járnak, de változnak s velük emberek is.

Szegény Ország Sándor is hamarabb elhitte volna, hogy „vagyunk olyan perozenetek az embernek életében”, mikor egy országot ér egy ló, mint hogy az ő békés ó-budai kapásai legyenek képesek — intrikára. Hja! haladunk. Aztán ő civilizálta, finomította erkölcsét. Ó-Buda „nem kapakertülő” népének s most úgy vegye hasznát. Határozottan az életben játszódnak a legsikerültebb komédiák, s Gyulai Pállal szemben is merném vitatni, hogy egy olyan komédia, minő Ó-Budán adatott elő, többet ér a száz aranyos, de oha nem látott titkos tragodiáknál. A negy terem megnepe-sül lelkes választókkal, „mind hű és hazafi.” Az elményre helyezett asztalon már ott guggolnak a vízzel telt poharak, melyek Ország kiszáradandó torkának leöblítő ere vannak száma. A zöld asztal körül csupa nagy szakállú urak ülnek, a keret az eljövendő. Országhoz, kiért már indul is a deputáció.

S im e pillanatban becsap a mennydörgös mennyő egy „éljen Eötvös Károly!” riadalomban s azok a nagy szakállas, méltósággal teljes képi urak fejük vesztetten rohannak az árulás gyászírásával képük Országos viselőjéhez... A „menyasszony” ott várt diszben, de az eljegyzés (mint ez

oly gyakran megtörténik a „közönséges” életben is) elhalasztódott.

De kellemesen csalódtak azok is, a kik azt hiték, hogy ott, hol csupa kormánypártiak dalolják egymás szemébe: „Vagyok olyan legény mint te” — nem mennek tovább e csömörlésig énekelhető nótánál. Zsákkal kinalkózik a — heccz. Ezek pláne ott kezdik, hol mások végezni szokták: a teleplezésnél. Kiállításrendező Matlekovits ellen, ki két év előtt még a legnépszerűbb volt az egész országban s kit bokros érdemeiért — ha jól emlékszem — ezüstbe vagy aranyba öntöttek a hálás kiállítók s elézőleg meg is választották képviselőnek, a jó minapában egy gonosz száju rőpirat dobódott piacra. Sokan találgatták, vajjon ki írhatta a förmedvényt, mely végre pár nap előtt egy „nyiltéri” közlemény meghozta a választ. A nyiltéri közleményekért tudvalevőleg a szerkesztők nem felelősek s így én se felelek ennek hitelességeért, jóllehet prédikátusos név jegyzi alá. Ugyanaz a név, mely a hírhedt osángópónak-pörben oly dicstelen szerepet játszott. Elég az, hogy ugyan e név ma abban a szenzációzós meglepetésben részesíti a világot és Morzsányi-t, hogy azt a rőpiratot ő maga diktálta a bérelt tollnak, melyet úgy látszik vagy nem fizettek meg eléggé, vagy nagyon megfizettek más oldalról, hogy megírja hírhedt teleplezését. Akárki fizette meg nagyon, vagy nem fizette meg eléggé: egy dolog kétségtelen, hogy már se Matlekovits, se Morzsányi nem ültíhet diadalának, akár melyik körül tömörüljön a „választók bizo-

dalma”. Nyilt téren küzdeni szép és dicső, „nyiltéri”-ben csunya és gyalázatos dolog. Megnehezedett az idők járása felettünk. Tíz után áríz. Maros, Szamos, Körös, Temes és a Bóga kicsaptak medrűkből fölűségükkel, a mi bizony — fölűleges volt. Ezzen meg ezzen siratják semmivé lett reményűgüket, itt a tűz emésztette meg, ott a víz söpörte el jókedvűnkét, mely talán nem is volt. „Rég volt s igaz sem volt”, mondja a példabeszéd. A rosszból sokat, a jóból keveset kapunk, vagy olyan sokat, hogy ez is — rosszra változik. Mikor az ég nap kiperzselte fűvet, vetést, megerednek az ég esatornái, csöndes folyók megszilajodnak s piszkos habok öntik el a megtikkadt réteket. Mintha bizony a „jóból” nem lett volna elég egy is.

Minekünk ide lent a természet megke- varodásából egyéb szerencsétlenségünk nem esett, mint hogy újra be kellett fűtettünk a réges-rég kihűlt kályhákba s vékonyabb bőrű emberek még a télikabátot is előrántották. S azok, kik az első napos napra könnyelműen kibuzozkodtak a zöldre, no azok épen méltók igaz részvételünkre. Zúligetben, Svábhegyen bundában hallgatjuk a fülemile énekét. Ez a szépen szegő madár az egyetlen élő lény, mely nem akar tudni a szent természet Pál fordulásától. Ha didereg is, de csatag a vadgesztenye nagy sötét levelei közt s mi fogvaczogva hallgatjuk mennyei dalát. Keresem is mindennap a rendőri hírek közt, mikor szállítanak a Rókusához egy megfagyott nyaralót. A tanulság pedig mindoból az, hogy nem kell

Mit is bán maga édes?

Hogy megölte egy ifjú élet világát, melynek maga minden volt, hogy virágzó kikeletet tarolt össze lelkemben, hát érdekes-e ezért bántani?

En nem vádolom soha. Pedig...

Hogy is volt csak a mi történetünk... Emlékszem rá; még jól emlékezem...

— Volt egy tavasz, mely nemcsak a bokrokon, fákban fakasztott virágokat, hanem virágossá, frönnel, illattal tündöklővé tette nekünk is a természetet, mert először szerettünk, egymást szerettünk.

Honnán tudtuk, miből éreztük azt, hogy nem tudom — csak azt hittem, tárgy, emberek, ég, föld arról beszél — s azért létezik. Oly világos előttem annak a nyárnak minden perce, hogy még az emlékek visszaidézése is meglevenül minden szó, mely nem volt annak a nyárnak egyetlen boldogtalan pillanata se. Látattam mindennap, hallhattam hangját s a mi a harmatsepp az cső után epedő virágnak, az volt a maga beszéde szívemnek, mely először nyílt volna meg a szerelemnek.

Maga addig csak kertje virágait szerette. Ezeknek nyílása volt a maga öröme, hervadása, bántása. Fél a szerelemtől. Dobogás érzett keblében, ha beszéltem elfogult lett a lélekzete fohásszá emelkedett. Nem akarta hallgatni ittas szavaimat, s bár édesek voltak szívén, azt hitte hibát követ el, ha eped a napsugárért, az ibolya a tavaszi esőért s a nyíló virág a hajnal hasadtáért, maga pedig vidámban volt a napsugárnál, szendőbb az ibolyánál s üdőbb a fakadó rózsánál. Egy tavasz volt maga nekem s én elfeledtem magáért, hogy távol van otthonom — s hogy ott is van kikelet. Vágyódás nélkül gondoltam elhagyott szülőföldre, szerettemre, barátaimra. Pedig van a szülőföldben oly édes valami, melyet más föld minden kincse, összes ékesége sem pótolhat. Annak levegője üdőbb, éltebb, napja ragyogóbb, fényesebb virágai illatosabbak, ége tisztább, kékessebb és földjében a nyugalom édesebb. Minél távolabb vagyunk tőle, annál erősebb, ellenállhatatlanul vonz, ragad magához. Azt mondják azt a kis darab földet az öt világrész sem pótolhatja.

En a maga közelében nagyon távol voltam attól és nem vágytam viszontlanni, ha magától távoznom kellett — soha! És maga örömet elhagyta volna a magát, hogy kövessen engem.

Mikor beállt az est, a szürkület homálylalt takarta be a földet, a felkelő hold derengő világát becsátva át csak fekete leplén s az égen miriád szemmel ragyogott a csillagok — én nem kerestem szememmel őket. Azok olyan messze voltak s olyan hideg nyugalommal tekintettek reám. En a maga szemét kerestem. Lelkem tekintetével magához szállt s midőn szép fejét kezére hajtva elmerengett a csillagsugaras ég hallgatósá csendjében, úgy éreztem, hogy az a maga tekintetével, vágyaival összeforrtva szállt el amaz ismeretlen világba, hol minden igaz és örök. Csend volt közöttünk, csak a virágok szuszogtak halkán. A szelíd jasmín édes enyelgésével hajlott a fész rózsabimbóhoz — szerelemért esengve. A végig suhanó szellő megráta a virágok himpörát s a kábitó illat, mely felszállt a légbe, belepotta magát keblünkbe s mámorral töltötte el szívünket.

Ezek voltak az első ábrándok.

Mikor beléptem szobájába, maga rendesen zongorázta mellett várt reám. En halkan léptem be, neszt nélkül vonva félre a többi hinni a májusban, ha még annál nagyobb „j“ betű is van benne a fagyos „r“ helyett.

Ezeknek a fagyos napoknak csupán a színházgázgatók örülhettek, kik hozzá vannak szokva, hogy így szezon végén a legfűresebb fejek és zsebek sem lehetnek oly kétségbeesítő füresek, mint a színházak. Am a fagy, mely megöli a vetést, a virágot, fölmelegíti a fővárosi közönséget, mely örül, hogy mikor se zöldre nem mehet, se kék eget nem láthat, egy kissé fölmelegedhetik a színházban. S a fagyos szenteknek köszönjék direktor uraimék, hogy visszavonom mult heti állításomat s koncedálom, hogy premierjeik igazi premierok voltak. Sőt a népszínház még mindig nem akar kapni zárni: új premierre készül, az az eltévedt báránykára, mely igazán „eltévedt“ lehet, hogy most alkonyatkor kerül elé.

S ki hinné, az operának is fölséges estéi valának. Blaháné „Finur Rózi“ két este bűvölte el a legelőkelőbb közönséget s a mi eseményszámba ment, másodízben Tamásy és Ujházy társaságában. A kik együtt látták hajdanában színészettünk e három ki-tütségét a nemzeti színház deszkáin Tóth Ede elavultatlan alkotásában, tudják csak kellőképen irigyelni azok élvezetét, kik most első ízben s talán utolszor — részeseitelenek ebben.

Mért, hogy oly nagy katasztrófának kell megelőzni ily fölséges élvezetet?

Benedek Elek.

fűgönyt. Megálltam az ajtóban s percekig bámultam magam mozdulatlanul a mint lehajta fejét, félkezével belefogódzott egyik széles levelű fűszöld törzsébe s nézett maga elé a virágos himzűt, tarka szőnyegre. Másik karja néha bágyadtan meg-meglegett s téveteget ujjai irány és gondolat nélkül szaladtak végig a billentyűkön. Majd megismertette tiszta homlokát, hosszú, barna haját s játszan kezdet, egy velenőre képre pillantva fel a falon.

A „Serenade“ ábrándos, érzélteli akkordjai csendültek meg ujjai alatt.

A szembe levő tükörről lestem arczát, melyen a bekezdésnél az édes sejtelmek titkoszerű varázsa, majd a vágy, az epedés fájdalmas kifejezése s végül a szeuvedély pirja ömlött el, visszatükrözve a keblében felkeltett érzelmek. Mikor bevégezte lágy, suttogászerű acordokkal a dalt, halk sóhaj lebbent el ajkairól. Barna fürtökkel beárnyalt fejét lebecsátotta a zongorára s így maradt hosszasan — a mig én be nem léptem, hogy megvalósítsam gondolatait. Leültünk a kis sophára s először a velenőre képre, majd egymásra tekintettünk. Úgy éreztük, mintha lelkünk elszállt volna oda, hol örök a tavasz, hol mindig ifjú a szív s hervadás nincs soba s úgy tetszett, mintha éreztük volna a langy meleg csillagsugaras érintését, hallottuk volna a gondolatok andalgó dalát, a tenger titkos suttogását, a mint zongó hajjai elsímulnak szelid moraj közt a lebegő csolnak oldala mellett... Sugárzó arccal fordította felém tekintetét, sóvárgó ajakkal arca mind közelebb ért az enyémhez.

Ezek a szerelem percei voltak.

Szülői nagyon szerették magát. Eszrevették változása okát. Maga az édes anyai, meleg hangra elárulta titkát. Ok 50 éves fővel nem tudták az ifjú érzelmek megérteni — fiataloknak tartottak arra, hogy szerethessünk komolyan. Hivatkoztak az emberek életére, a világ szájára s nekünk ezzel szemben csak szívünk vágya volt, a mire hivatkozhattunk.

Megtöltötték évekig hogy szeressük egymást. De hát lehet-e a szerelmet tiltani vagy parancsolni, lehet-e választalat emelni két szív között, mely már egyszer, ha csak egy pillantással is megértette egymást, lélekben egyesült. A távolság és idő növeli a vágyat az egyesülésre s lelki lakójává teszi egyiket a másiknak. E hitben vártam az évek multát, melyek után ismét szabad lesz szeretnünk egymást. Nem adtam fel a reményt! Hisz lehet-e szerelem mely az élet bármely változását közt lemondana a reményről, mely eltűnt fny, biztató sugárkát ragyogja be az egyesüléshez vezető útba.

E sugár megárazója az akadályokat, fényűzően vonja be a rögöket, a kétkedés árnyfoljait.

En nem is kétkedtem. Vártam és szerettem. És teltek az évek és én vártam, hogy szabadon szeretni. Vártam hogy fus-sanak az ifjú évek.

Magának a második év elteltén gyűrűt vontak az ujjára, jegy gyűrűt.

Te pieziny jószág, első láncszeme egy várvavár, óhajta keresett rabágnak, te áthidalója egy feledhetetlen, aranyos lány kornak és egy remegéssel, ezer sejtelmekkel közlekedő a világnak. Te fényes terem-tője egy elroppent virágos tavasznak, te csillogó reménye egy jövő életnek, koronája, glóriája a szerelemnek, melynek fényét ragyogását, tisztaságát és végtelenségét egyesítet e kis körben: fényeddél elő-tétített lelkem világát; mitéle démoni hatalom volt benned, hogy pillantásodra az ifjú szív minden bűbája, reménytel, ragyogó tervei megsemmisültek.

En maga bájja, hogy ujjára huzta a gyűrűt, mert nem szereti a férjét s vidolja magát a multért. Ne! két év alatt elröppent az ifjuság, már komoly vagyok. Most szabad szeretni.

De én ezalatt megtanultam lemondani!

Bartha Imre.

Szeretnék messze szállni. . .

Szeretnék messze, messze szállni

Lerázni ezt a földi port.

Hol csendes völgy ölére hajlik

Az elborongó égi bolt.

Hol a borostyán lombja suttog,

Hol lenge szélben ing az árny,

Hol holdugáros éjnek álman

Viraszt szeliden a magány.

Ott állának a néma csendben

Kitárva titkom, üdvömet!

Hogy kínos, édes fájdalommal

Szívem csak tégedet szeret.

S álmodnám azt a boldog álmot,

Hogy ott leányka fölkeressz

S egy édes szóra nyílik ajkad

Halkan, susogva, hogy — szeretez!

Iványf Jend.

Tudományos apróságok.

(Szerlem és éhség. — A tápszerek befolyása az ember jellemére, eszmekörére. — Materializmus és idealizmus.)

— Amaz édes gerjedelem, a mit egy szép arcz kedves mosolya, egy bájoló szempár tüzes pillantása, egy forró kéz titkos szorítása, egy csók, egy ölelés, egy „ah“

sat. szokott ébresztetni, előbb-utóbb megzregeti akár kinek szívét; sőt néha meg is rázza, meg is tépi, mint a vihar a búzke-tölgyet és a kőszáli rózsabokrot. Elégető, égő tűz a szerelem!

Még a világtörténet nagymemberei közül is csak Nagy Sándor, XII. Károly, Attila és Nagy Frigyesről állítják, hogy hódítás-hoz léven szokva, egyáltalában nem hódol-tak a nőknek. Pedig azt jól tudták ők is, hogy a nők arra vannak alkotva, hogy szolgáljunk, kényeztessük és imádjuk őket.

És ha már Amor nyilai — visszapa-tantak e vasból gyurt emberek kebléről, az éhség elutasíthatlan befolyását ők is el-kelle, hogy ismerjék; megjelent az harcoi-sá-taikban bemutatás és engedély nélkül is, s nem egyszer kénytelenek voltak legalább magukban bevallani, hogy e szemtelen, so-vány szellem átkozottul tud farkasszemet nézni és rájuk hatni.

Szerlem és éhség, ez a kettő uralkod-ik az egész földön, ez a kettő kormányozza a világot! S főleg ez utóbbi egyike leg-jókéonyabb, de egyszerűsmernd veszedelme-sebb ösztöneinknek, mely diktátorként hajítja az embert minden jó vagy rossz tettének véghezvitelére.

Akár merre tekintünk a vagy min-denségekben, mindenütt az éhséget látjuk, mint mozgató erőt, mely az emberi munkálkodás és tevékenység óriási gépiet örökös mozgás-ban tartja s kényszeríti felünk született gondatlanságunkra. és könnyelműségünk szerény s erayedetlen munkára.

Csak egyszer legyünk e tápanyagnak könnyen elérhető bőségében, az emberi ci-vilizáció még lehetőségeiben is megszünt: ily szoros összefüggésben áll a mi szünte-len magasra törekvésünk, állati ösztöneink legalkábbikával. És a mily jótékony hatásu az éhség, mint a civilizáció legfőbb előmoz-dítója: ép oly borzasztó, ha növekedésével emésztő lánggá fejlődik tüzével, legneme-sebb érzelmek, a kebel legzsebb gyöngyeit szétulva, elhamvasztja.

Megvallva az igazat: a legábrán-dosabb szerelem tündérművei közt is végre csak előnkbe tolul a legstánihb, az anyagi szükségérzet; fellengős gondolataink olykor a hetedik menországból szárnyazogottan ál-pottyanak a durva földiség határai közé; éreztük, hogy valóban anyag is vagyunk; s megtörténik, hogy fájdalmasan sóhajunk, s a sóhajunk már csak fele száll eszmé-nyünk tárgya felé, míg a másik fele egye-nesen és feltartóztatlanul rohan a ven-déglobé, a hol jó bifeket és gulyás-hust készítenek, valódi jó bort árulnak.

Igaz, hanem — hát...

Semmi „hanem — hát! Szeretném én látni azt a szerelmes embert, a kit ne-gyvennyolcz óráig bezárnak, s egy befaló-falást se adnak neki enni! Tudom, hogy meg-vallanál, töredezett lélekkel, hogy a sóhajás és az ábrándozásnál jobb vicsora is van!

Ezzel a kegyetlen okoskodással főzik le az embert azok a természeti igazságok kutatása mellett elzordult kedélyű tudósok, a kik teljes életükben az emberiség felvilágosításán törve fejejték, sokszora leg-szebb illuziótól fosztanak meg.

Közelebbről egy különben jeles né-met természettudós arról beszél B-rlinben, hogy ő az emberek jellemét, eszmekörét sat. abból itéli meg, hogy mit esznek, mivel él-nek? Nem tréfálók — ugymond — vala-hányszor tudossal jövők érintkezésébe, a ki-ről óhajtom tudni, hogy az idealisták vagy materialisták közé tartozik-e? kedvezet ele-déről igyekszem magamnak tudomást sze-rezni; s tiszteztől legalább kilenczszor fele-lel kapok kérdéseimre.

Tehát e csokolni való materialista ku-linarius tana szerint a tápszerek bővebb vagy szűkebb volta, azok minősége is befolyással van szellemünkre. Kevés táperével bíró eledelek a szellemet is eltörpítik. Hogy a tiszai magyar és angol paraszt észjárása helyesebb és logikája erősebb, eszerinte ez is onnan van, mivel sovány krumpli és kukoriczakenyér eledelel helyett zsíros busnemű tápszerekkel él satb.

Az anyagdiósítás, anyagimádás ezen kultusza ellen berlini diploma nélkül is könnyű lenne néhány kérdést vetni fel annélkül, hogy az érdemes tudós jó ízlését megsérténők p. o.

Hát az akaratérő, az a szilárd elha-rozás, a mi uralkodik az érzéki vágyak fe-llett, a mi dacozára minden láncolatnak a mikkal a durva anyaghoz van csatolva, e fölött felsőbbre bir vergődni, hát ez is csak az imádott anyag tulajdonságának kö-vetkezménye-e? Az együgyű ember az ő hite szerint azt feleli, hogy nem; a materialis-mus bölcsesége nem felel semmit.

A materializmus, a jelen forradalmi korszakhoz illően a bölcselkedő monarchia helyébe az anyag köztársaságát állította. És azért most a természettudomány jutott az elkapatás ama végtelenség, hol azt hiszi magáról, hogy csak ő lehet a mindenség tol-mácsa, lesz p-dig mindössze a materialis-mus tolmácsa.

A természettudósok gunyolódna a böl-cselkedők világnézetével, csak úgy vállo-nitva beszélnek az értelem ama törekvésé-ről, hogy a természet határain kívül is igyekszik valamit fölfedezni; haszontalan-ságnak tartják az egészét, dicsekednek, hogy a termézet felett áll, a lát-hatatlant, a megfoghatatlant kivették a tudományból. Nincs szükségünk hypoté-sisre. A matematikus a kétszerkettő — négy elve szerint fölszámítani, a physikus megmérni a physiolog felboncolni akarja, s nem veszik észre, hogy isten és lélek csak azon feltétel mellett létezhetik, hogy

lénye se számba vehető, se megmérhető, se felboncolható ne legyen.

Különbön a materializmusnak nincs szüksége istenre; de vajha a szükségére se volna szüksége.

A kimeríthetlen természetben kény-szerűség uralkodik mindenütt, a hova látunk! gunnyal döngi fölünkbe a mai modern bölcs, a ki a természetben csak sajátoságos tulaj-donokkal felruházott anyagot lát. És a ki azt állítja: hogy minden jelenség, még a szellemi élet is csak az anyag tulajdonsá-gainak következménye! Hiába való minden ábrándozás egy más világ felé a mely nem a physikai törvények alapján állana fenn. Dacára minden táveszvevénynek és mikrosko-poknak egyetlen zugolykára se találunk, a melyről el lehetne mondani: itt van a lelkek országa, itt kezdődik az idealisták álmo-dott szellem világ. Tul a siron... mi van tul a siron? A Mohamed oziira paradicsom-a? Az üdvözölt lelkek boldog égi honsa? Ki jött onnan valaha vissza, hogy etnogra-phiai felolvasást tartott volna a mennyek-nek országáról?

Ábrándozni, s ámitani lehet ugyan, de mutassatok egyetlen utlevelet a mit ott lá-tamoztak volna. . . .

Eu, mit? Az ember, ez a gögös kép-zelgő lény, hasztalan követel magának ne-mesebb rokonságot, mint a mi ötet a por és hamu testvéreink hirtel! Az ember végre is csak ember, a ki eszik és megéte-tik a levegő által, mely észrevétlenül emészt meg mindnyájunkat, mint a tűz a fát; örö-kös marakodás, örökös falatozás, ez az mi-ből élünk áll; a barom megessi a füvet, mi megesszük a barom húsát; minket meg-emészt az éleny, mely legnagyobb jöltevonk és egyszerűsmernd legnagyobb ellenséguink.

A természettudósok állítása szerint a bölcselkedők eleitől fogva abban hibáz-tak, hogy nyomozásukat a kényszerűség műveleteire irányzák, melyek magukban vakitók és homályosak. Ha vizsgálódásai-kban a természetre szorítottak volna, meny-nyi tudásnak lennének ekkor birtokában!

Ma már a bölcsészet az ujkor fu-valma mellett egészen más irányt vett s a pozitivumot kutatja; a művész az eszmé-nyi képek helyett a realis élet ezer meg ezer alakjában keresi esete és vésője tár-gyait. Ez mind realizmus, vagy ha ug-yetseztik materializmus: s még is azért ki-merné mondani, hogy a valódi realizmus már megszünt? A szavak üres használata, az örökös rendszembe vonás okozta azt, hogy e két fogalom is ellentétbe állítottat, holott az idealizmus és realizmus minden-kor meg volt s megmarad örökké, csak azon különbség fog fenn állani közöttük, a melyet a gondolkodó szellem fejlődési foká önkénytelenül megteremt.

Szabó Géza.

Gondolattörödékek.

A népek szabadsága szükséges, mert ősi-bb, régebb és magasabb jogoknál; mert örökös, mint az igazság, mint maga az isten, kitől származik.

Nincs szerencsétlenebb annál, ki minden re-ményben él, s kieltől csak annak van érdeke, mi egy-kor lesz, a lehet.

A tapasztalat azt mutatja, hogy szenvedéseik mindig többször használnak mint örömet az életnek. Ezek nyomtalanul elmúlnak, míg amazok az életre határozólag befolyanak.

Valami a hónapok neveiről.

Öszeirta: Kovács Gyárfás.

Mint minden tudományagnak, úgy a kronológiának is meg van a maga fejlődési fokozata. Az ósidőkben az egyiptomiak görögök (Samosi Aristarchus, Hipparchus stb.) és a rómaiak közül különösen Julius Cae-sar valának, kik bővebben foglalkoztak kronológiával.

De Julius Caesar után mégis a ke-resztény világ a dicősebb, mely szerint megszüntén azon zűrzavar, mely kezdetéig a kronológiában mutatkozott. III. Gergely papa s hűres csillagász Lilius Antal sze-mélyesén oly kronologusokat tüntet fel, kik e tudomány terén számos reformjaikkal, az időbeni tudományok alapjait lerakosgatva, mostani időszámításunk megalapítói lettek. Ezen tudósoknak köszönhetjük az esztendő, időszakok, napok és időváltozásokról való bővebb ismereteinket, úgy az esztendő 12 hónapjának olyszere összeállítását is, melyen-nek most ismerjük.

En jelenleg — egy nagyobb tanulm-nyomból — csak a 12 hónap elnevezéséről óhajtok egy rövidke közleményt összeje-gyezni.

A hónapoknak minden nemzet saját nyelvén igyekezett nevet adni. Ki ezen el-nevezésekkel ismeri akarja, annak figyel-mébe ajánlom Berti Hist. Eol. művének krono-logiai részét. Itt az ismertebb és kultu-váltabb népek hónap nevei mind előse-rolyvák.

A keresztény világ által hónapok na-veitől a rómaiaktól örökölt Januarius . . . stb. elnevezések használtatnak. Ez elneve-zések általános historiájául álljon itt Ovid e verse:

„Tempora digereret cum conditor urbis in anno
Constituit menses quinque bis esse duo.
Martis erat primus mensis, Venerisque secundus
Haec generis princeps ipisus ille pater.
Tertius a senibus, Joveum de nomine quartus;
Quae sequitur numero turba notata fuit.
At Numa nec Janum, nec avitas pulsarit umbras;
Mensibus antiquis apponisse duos.

Vagyis magyarul: Midőn Róma váro-sának alapítója az időt felosztaná: az esztendőben kétszer öt hónapot állapított meg. Az első volt Mars é, a második Venusé, a harmadik az őregekről (május), negyedik a fiatalokról (junius) vette nevet, míg Numa sem Janust, sem az ősek lelkeit nem akar-

ván feledni: a régi hónapokhoz hozzá tolt még kettőt.)

Ezen idézet szerint Numa Pigi Ma-cius kezdettel csak 10 hónól álló évet me-rt Januarius és Februarius hónapokta esztendő nagyobbításával Numa toldotta: többi tízhez, s így Január a 11 ik, Febru- pedig utolsó hónap volt.

Keresztény időszámítás szerint Ju-nuarius az első hónap így a keresztény „arius“ képző segítségével Janu-rius, Februarius. Ezt a Janust a hitregés szerint „mint egy esztendő kormányzója minden emberi sora, had és bék-ég isten-tisztelik. Jobbában királyi palácát, bal-ban pedig tálat tartva, sugárzó trónon ül ábrázolattal, sőt két arczulag is, mely egyike előre, másika hátra nézett (Ovid többi Lib. Fast. 87—133 v. I. k.)

Második hónapunk: Febru-rius (Numa szerint utolsó). Német P-rius nevű romai istentől „arius“ képző-kölcsönözte. Ez a hónap a rómaiaktól Lárvak (rosz lélek) és a Lázák (jó lélek) emlékének volt szentelve, mert Berti-sinus „hoc extr-mo anni mense, populus Rom-alatur, spurgalaturque, tum pro defun-ctum Manibus foctua, sine sacrificiis fectat. Nevezetik tehát Februus istenről azon-ból, mert a bűnös és jámbor lelkeket (Manes —) oltárain februalis, lustralis esztendő, tisztító) áldozatok mutattatál-e a hónap.

Harmadik hónap: Martius. Ez a Mythos szerint nevet veszi Romulus Remus atyjáról, Mars hadistenről. Re-ugyanis Roma városa építésének kez-tekor így kiált fel apjához: „Hadak ista-kinék véreből származnak, atyai nevedet emlékeztetted neveddel“ kezdődjék az (Lib. Fast. IV. 74—80.) Így a romaiak tendéjében első hónap Martius vala.

Negyedik hónap aprilis Baumüller világtörténelme I. köt. 232. lapján írja: „a rómaiak városuk kelte-zése napján ápril 24-ét tarták (Páris) összekecsesolva Pales mezei istennő tiszte-tére tartatni szokott Pálliliakkal, mely mindenike háláldozatok valának bő te-nékenységért márhák és mezei gyümölcs-ben.“ Nevezett Pálliliának pedig Berti szerint vagy „parit“ (a termes-aprilisben mindent újra szülni mutat-lván), vagy pedig „aperit“ (kinyílt, felgy-). Ezek szerint aprilis származnék „perit“ vagy „pario“ igékből Parilis, vagy ap-rius (később aprilis) néven. Mások szerint a nap a rómaiaktól szentelve volt Venus te-relemasszony tiszteletére. Venust pedig a görögök hívják Aphroditésznek, vagy Ap-rogenianak, mely származott „apros“ (a görög főnév és „apo“ praepositio csa-matéből (apo-aphros) ép úgy grammati-mint hitregje eredetére nézve. Innan Ápr-ilis—Aprilis. (Wigand és Berti.)

Ötödik és hatodik hónap Május és Junius elnevezésük római nevezek a chronologusok nézetéi, nem a Mythologia adatai szerint is. Május-t Maja istensasszonytól származ-tak. Ily nevű istensasszony pedig több ma-Maja pld. az égboltzatot tartó Atlas egyike is. Maja az indusok szerelem rógi-Maja vala, másként Cybele, az apolló-Maja Mercurius anyja is. Junius pedig má-vét vette volt a fatalság és szépség iste-asszonyától Junótól, kinek tiszteletére a Görögország, mint Rómában több templom volt emelve, és nemcsak Junius hó, hanem a hónap első napja is neki vala szentelve. Ettől eltérőleg a Liber Pastorum Május és Junius elnevezését a tekintély-véből kiindulólág állapítja meg: Május „major“ (nagyobb, őregebb), Junius a „minor“ ók tiszteletére nevezték így. Ké-t vélemény közül melyik valóbb! a tudós dolga.

Julius hónapnak, (nálunk la-dik) Marins, ki Julius Caesar Julia sz-rokonától származik: patronussárol, kék-consultársáról Julius Caesarról kegyeltet-ada e nevet; mer annak megölését ut-törvény által rendeli el, hogy a romai Quincilise — ötödik hónapjuk — csak Julius Caesar emlékére Juliusnak nevez-tessék.

Augustus hó. Nálunk nyolcadik, a romaiknál hatodik hónap Oct-avian Kr. e. 27. évvel a senátus és a nép „augustus“ melléknévvel czimzettetve. Sextilis hó ezen Augustus császár emléké-re lett szentelve, czimzötté úgy is neveztet-el. Augustus császárra nézre ezen hó elnevezés et omine et nomine megfellelt, nevezetesebb életeseményei sőt halála hó-ára esvén; mert, mint egy történetes mon-ja: „mense sextili (Augusto) inuit Conu-lum, tres egit Triumphos, Aegyptum det-icit, et civilibus bellis finem imposuit.“ E hó-ban lett konzul, e hóban tartott három ada-l menetet, hódította meg Egyptomát, vetett véget a polgár háborúnak, s megak-ir. Kr. után 14-ben aug 10-én.

September — December hónapok neveinek felderítése nem lehet, mert mind a négy hónapnak öszetett ne-ve van, septem, octo, novem és decem“ látszámnevezések — s „imber“ fűdelek, mely locs-poccos időjárás, esőzést, jélet, a számok pedig azt mutatják, hogy a ró-mai év első hónapja — mártius ut a nyadik helyet foglalták el Numa Pompili-us előtt, ki mint kezdetben jölekk Decem-ber után ragoztatta meg Januárius és Februárius. — Ez utóbbi négy hónap neveinek eredetét erősíti meg sz. Izidor is, állítja: „September — December a numero et li-bribus acceptum vocabula. (— Sínus imbertől kölcsönöztek nevet.)

Több ekeversenyeken és kiállításokon kitüntetve.

SIMONFFI ISTVÁNgazdasági gépgyára, vas- és fémöntődéje
KOLOZSVÁRTT.Ajánlja a n. érd. gazdaközönség b. figyelmébe leg-
ujabb szerkezetű szabadalmazott két és három borozás
ekéit, kiemelővel és surlódás elleni talpkerekkel,
vagy anélkül 50 fittól kezdve; továbbá egyes közönsé-
ges ekéit, állítható vertvas taligával, 26 fittól kezdve.Elfogad megrendeléseket szeszgyárok vagy más
ipari célok számára 1/2-6 lóerű fekvő gőzgépek,
gőzszivattyúk, szivattyús kutak, vízvezé-
tékek elkészítésére.Kijavit mindennemű gépeket a lehető legjutá-
nyosabb árak mellett.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

A munka jósága és behasznált anyagokért felelősség vállalatik.

Beltorda-utca 11. szám alatt.

VÁLASZTÁSI

NEMZETI ZÁSZLÓK

ÉS

TOLLU JELVÉNYEK,

többféle színben; versenyez bármelyik budapestivel.

Ezenkívül felvállal mindentféle kárpitos szakmába
vágó megrendeléseket, legényesebb szobadisztitást, szo-
bafestést, lagirozást, vidékekre bármilyen gyors
megrendelésre.**Walter Gusztáv,**

kárpitos és szobadisztit.

Beltorda-utca 11. szám alatt.

UJ ÜZLET.

UJ ÜZLET-NYITÁS!Van szerencsém a n. é. közönség becses tudására hozni,
hogy a Bogdán István ur. női-divat üzletét átvettük, s azt a mai
kor igényeinek megfelelőleg rendeztük be.Bévasárlási utankból hazatérve, nagy választékban megérkeztek
a legújabb divatu bel- és külföldi ta-
vaszi és nyári színes ruhakelmék,fekete ternok, Crepp, ottomán és Indisch Caschmirok,
lúszterek, paplan glottok, fekete- és színes selymek-
mék, francia kreton, toál, szatén és batizok, valódi
rumburger és Creaz lenvásznak, asztalneműk, sifonok,
váliszok, miderek, szőnyegek, ág- és asztalterítők, kesz-
tyűk, (Pirker-féle) nap- és esőernyők.Valódi honi mosószövetekből gyári raktár,
s még sok ez üzlethez tartozó cikkben nagy választék.

Legújabb ruhadisztitések.

Női ruhák elkészítését felelősség mellett vállalkozunk, melyhez egy
derék és az alj elhosszmértéke elégséges.Üzletünkben jelszó az olcsóság és pontos ki-
szolgálat!

Tisztelettel kérjük a n. é. közönség saives bizalmát és pártfogását.

Tisztelettel

263. (14-15)

POTOCKY és DANIEL.

Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltenek.

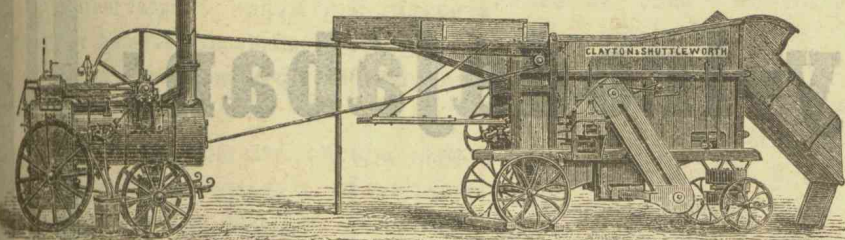
MINTÁKKAL DIJTALAN SZOLGÁLUNK.

Üzlethelyiség: Főter 13. sz., báró Wesselényi-ház.

NAGY VÁLASZTÉK.

CLAYTON és SHUTTLEWORTH
BUDAPESTEN.**GŐZMOZDONYAikat**

ÉS

Gőz-cséplőgépeiket,A 1/2 lóerűtől kezdve, léczes és szeges rendszerű dobbal, egyszerű és ket-
tes tisztító művel, osztályozó hengerrel.Továbbá: járgány-cséplőgépeiket, egyszerű tisztító művel és zsá-
koló készülékkel; gabonatisztító rostálkat, kukorica-morzsoló
gépeket, Universal-Drill sorvetőgépeket, angol mivelő boronái-
kat, fűkaszaló- és arató-gépeket, széna gereblyéiket, széna
sajtókat, egy-, két- és három vasú ekéiket, Sack eredeti álta-
lános és általaj mivelő ekéit, valamint minden egyéb gazdasági gé-
peket a legjutányosabb árak mellett.

Bővebb felvilágosítással szolgál

**Himpfner József Kolozsvártt, fapiacsör, Tren-
csintér 7. szám.**

Arjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek. (10-20)

TURÓCZI LAJOS

férfi-ruha készítő

KOLOZSVÁRTT,

belközép-utca 3-ik szám, „Kisegítő pénztár” épület alatt.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű helybeli és vidéki vásárlói-
mat, hogy a**tavaszi és nyári idényre**

személyesen vásárolt

BEL- ÉS KÜLFÖLDI

valamint

BRASSÓ és SZEKENI

öltözköztetőknek való

FINOM SZÖVETEK

nagy választékban megérkeztek.

A n. é. közönség becses pártfogását kéri

279. (7-x)

TURÓCZI LAJOS.**Uj szijgyártó-üzlet.****SZÉKELY FERENCZ**

szijgyártó Kolozsvártt,

Belszén-utca 1. szám (Gr. Rhéday-ház.)

Van szerencsém a helybeli és vidéki nagyérdemű kö-
zönséggel tudatni, hogy a fent nevezett helyiségben**SZIJGYÁRTÓ-ÜZLETET**nyitottam, miután ezen iparban magamat alaposan kiké-
peztem és azt 14 éven át különböző vidékeken és több
nagy városban, (főleg Budapesten és Bécsben, vala-
mint helyben is), minden oldalról gyakoroltam — és így
ezen ipar mindennemű ágaiban teljes szakképzet-
séggel, finomult ízléssel és gyakorlati érzék-
kel birva: képes vagyok bármi e nemű szükségletet, a
mai kor magasabb igényeinek is megfelelően, kielégíteni.Készítek és felvállalok a közönségesebb munkától kezdve
a főuri felsőbb szakmabeli munkáig mindenfélét, a modern
és specialis magyar ízlés követelményei szerint, a lehető
legmegtűnyosabb árban. Elvem:**Jó és olcsó munka,**a mely maga ajánlja mesterét, azt tartva, hogy: a legjobb
reklám — a becsületes munka! Ezzel kérem a t. közön-
ség becses pártfogását.

Tisztelettel

SZÉKELY FERENCZ,

szijgyártó.

387. (3-3)

LANOLIN!

Toilette, pipere cikkekben legújabb vívmánya a vegyésznek!

Junger & Gebhár-féle Lanolin Crème, kőr, arc, szájszél és bőrperecszés ellen, főleg
foglalkozás által okozott keménységnél ifjú üdösgöt szerez.Mindazok, kik kézzel finom munkával foglalkoznak, ezen Crème használata által
feltűnőleg észlelhetik, hogy a levegő semmi káros befolyással nincs, a bőr kellemes fe-
hérséget és lágyaságot nyer, ugyszintán Lanolin lágy hajkecsés, Lanolin Brillantín, La-
nolin Vaseline, Lanolin szappan, Lanolin Ichthylol illatos gyógyszappanok, melyek bőr-
kiütés és sebeket gyógyít és fertőtleníti s a bőrnek lágyaságot kölcsönöz.Junger & Gebhár-féle virágoskor illatszert, zsebruhába, szobafestőlékre, fűdő-
és mosdó vízbe kellemes és kitűnő hatású, virágoskor olaj, virágoskor Hőlgypor és
szappanok.Előnyösen ismert L. Lechner-féle zsiradék Hőlgypor, kártekonny hatástól teljesen
ment, ércszelencében és kisebb papírdobozban, Herm-Jin-Puder diszes papírdobozban,
kiváló finom minőségű, jutányos határozott árban, Kolozsvártt egyedüli forrástár, mi
által azon helyzetben vagyok, hogy ismét elárulitok nagy kedvezményt nyújthatok;
ugyszintén Párisi Keleti, C. Harbert, Puder-Blonde, Poudre D'Iris, Ozea, Veloutine,
Lyon — Eszékrol, Blaha Luiza, Serail Hőlgypora stb.Nagy választékban a legkülönlegesebb hazai, angol, francia és német illatszerek,
ugyanily szappanok, mindennemű fűsűk, kefék, arcz-, haj- és kézkecsésők, festők s
mosdók és minden e szakmába tartozó toilette, pipere cikkek, pontos szolgálat bizto-
sítása mellett.**TISCHLER V.**illatszert, toilette pipere cikkek és különlegességek üzlete, Kolozsvárt
belmonostor-utca 2. szám.Vidékra 10 forinttól kezdő bármely postaállomásra rendelvényeket díjmentes
szállítás és csomagolási kedvezményben részesítik, s minden rendelvényt gyors-
sán és pontosan teljesítik. 403. (2-x)**ELADÓ UJ HÁZ és TELEK.**

Külmonostor-utca 76 szám

és

alsó-szénutca 34. szám alatt,

12 évig adómentes.

A vásárlási összeg 8-9%-a biztosítva van.

Ertekezhetni a tulajdonosnál.

350. (6-6)

Ruha szövetek,legjobb mosó Toill és Cretonok, legújabb kivi-
telben és minden színben.

Ruhákhoz való kellékek (Jugherhór) u. m.:

**Salén, Romage angol vászon, Croize, Organ-
tin gombok, bársonyok és mindenféle ruhadiszek.****NAPERNYŐK,**cipők, kesztyűk, harisnyák, kötények. Urak-
nak: fehér és színes ingek, gallérok, manget-
tek és nyakkendők.A fennebbi cikkek legújabban érkeztek, dús válasz-
tékban és legolcsóbban kaphatók.**Saját női-ruha készítői terem.**Ruhák készítését a legújabb francia divat szerint felelősség mel-
lett elvállalom, a ruhák gazdag és izléses kiállításáról több rend-
beli kezemnél levő előismerő nyilatkozatok tanuskodnak.

267.

Orelli Hugó

4-x

női- és férfi-divat raktára Kolozsvártt, Belhid-utca 7. sz.

A Z

ELŐPATAKI GYÓGYFÜRDŐN,melynek több kiállításokon kitüntetett gyógyvizei Európa leghíresebb bálneológusai által az eddig ismert
égvényes-vasas savanyuvizek legelsőjének jelentetett ki,

az évad Május hó 15-től Szeptember hó végéig tart.

www.ozon

Ez ásványvizek különösen következő betegségekben bizonyultak be biztos hatásuknak: a gyomor és belek
idült hurutjainál, gyomor görcs, gyomor égés s a tulságos nyálka- és savképződéssel járó emésztési zavarokban,
gyomor- és bélzsabában, altesti vérbőségekben, vérpangásban, aranyérben, rásztkór és kedélykórban, máj- és lépda-
natokban, az epe kivezető csöveinek hurutos bántalmaiban, sárgaságban, epekövekben, a poszgerj s váltó lázakkól
zármazott lépdagoknál, fejlődési sápkórban, s az ezen alapuló hószám zavarokban, s különösen vérszegénységi ál-
lapotokban, a vesék és húgyhólyag hurutos bántalmaiban, kezdődő húgy- és fővénykő-lerakódás s húgykő képződé-
seknél, a méh idült tömüléseinek, dagainál, fehérhólyás s rendetlen havadzásnál, a nemi részek gyengeségeiben, an-
gol kórban, köszvény- és csúzbajokban.Az ásványviz használatával kapcsolatosan meleg- és hideg ásványvíz fürdők, friss kecsketej,
savó, hidegvíz gyógymód, massage, svéd tornászati áll az azt igénylők rendelkezésére.Vannak fürdőorvosok, gyógytár, távirda, posta. 600 szoba áll a közönség rendelkezésére 40 krtól 3 frt napi árárt,
az étteremben nagyon jutányosan étkezhetni, szorakozásul vannak parkok, erdei séták, olvasó-, zongora- és társalgó-termek, tor-
nászati, csolnakázó tó, színház, hangversenyek, bálók s kirándulások, ugyszintén egy elsőrangú cigány zene stb. A mult évben
megkezdett „Lobogó-fürdő” teljesen elkészült, s már a jelen fürdőidényben a n. é. közönség rendelkezésére áll.A bármely irányban jövő gyógyvendégek a földvári vasút-állomáson szállanak ki, honnan az 1 óra távol ágra eső
Előpatakra magán- és társas kocsi szállítják a gyógyvendégeket, társas kocsi személyenként 1 frt 20 kr., egy magán kocsit
3 frt fizetendő. A magyar állam vaspályák állomásainál az ide utazó gyógyvendégek részére mérsékelt áru menettérti jegyek
adatok ki.

Minden megkeresésre utasítást és felvilágosítást készséggel ad

Előpatak, 1887. május hó 6-án.

376. (3-8)

a fürdő igazgatóság.

HUZÁS

MÁR A JÖVŐ HÓNAPBAN!

KINCSEM-SORSJEGYEK á 1 frt | **11 sorsjegy 10 frt**
6 sorsjegy 5 frt 50 kr.

Főnyeremény készpénzben

50.000 frt.

Továbbá
10.000 frt 5000 frt 20%^o levon. | **4875 Pénznyeremény.**

Kincsem Sorsjegyek kaphatók

A magyar lovar-egylet sorsjegy-irodájában:

Budapest, Váci-utca 6. szám ;

389. (2—x)

PAPP KRISTÓF és HUTTER JÁNOS uraknál helyben.